

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona
 Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 3-nasdobos petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

Nyitott petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyetemen
 Vasutak palotájában
 TELEFON-SZÁM: 387

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Révész
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ

STAUBER JÓZSEF

Kedd, január 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Két pénzügyi közgyűlés.
- A gyáriparosok közgyűlése.
- A Pécskai Takarékpénztár közgyűlése.
- Általános sztrájk a választójogért.
- Honvéd tüzérség Aradon.
- Meghalt a legidősebb Habsburg.
- Herczeg Ferenc a Vojnich-díj nyertese.
- Nem maradnak semlegesek a nagyhatalmak.
- Tisza István a Nemzeti Kaszinó választmányában.

Folytatják a háborút?

Arad, január 27.

Senki se akarja a háboru folytatását, — és talán ép azért kell tartani tőle. A Balkán szövetségesek legkevésbé rajonghatnak érte. A fegyverszünet után hosszú diplomáciai tusa végeztével egészen beilleszkedtek abba a gondolatba, hogy a háborunak vége van. A győztesek már egymás között is megegyeztek: Szerbiáé Üszküb, Görögorszáé Szaloniki, Montenegróé Szkutari és Bulgáriáé Drinápoly. Az utóbbi miatt pedig feldönt a béke. S vajon Szerbia, Montenegró és Görögország tehetik-e, hogy az ő igényeik kielégítve lévén, magára hagyják Bulgáriát, amely a legtöbbet áldozott és vesztett a háboruban? Ekkora erkölcsatlenség még a nemzetek között se képzelhető el. Azonban a háboru folytatására a Balkán koalíció sincs se hangolva, se pedig teljesen berendezve. A háboru megújításától való, — természetes és egyébként helyeselhető — huzódás meglátszik abban, hogy a szövetségesek egyelőre nem mondják föl a fegyverszünetet, határozott ultimátumot se küldenek, hanem kérdés és feleletekkel akarják elhuzni az időt addig, amíg az új török kormány békehajlandóságának adja

jelét, vagy míg a kikerülhetetlen: a harc újabb kitörése bekövetkezik.

Az új-törökök, úgy látszik, szintén kihültek a forradalmi lázból, amely az első pillanatban Drinápolyért minden csöpp török vért fölkinált. Amint a forradalom főcélja: a Kiamil-kormányának és rendszerének kitakarítása sikerült, a felelősséget átvevő új törököknek is látni kellett, hogy Törökországnak ellenfelei legyöngülése nem ad elég erőt ahhoz, hogy Csataldzsánál újból csatákat kezdhessen. Hallatszottak hírek bizonyos magánvagyonokról, amelyeket a haza oltárára tesznek le, német kölcsönökről, de mindezeket a híreket meg nem erősítették és így rideg kegyetlenségben látszik a tény: Törökországnak, akár ő-török a kormánya, akár új, nincs pénze a háboruhoz.

A nagyhatalmak? Sorra és komolyan vehető őszinteséggel vallják be, hogy érdekeik a békét követelik. Az oroszok ma hivatalos nyilatkozattal tesznek erről tanúságot s ha nem is közvetlenül, de a sorokból kiolvashatóan cáfolják a kombinációt, mintha Oroszország ázsiai Armeniára tenné kezét és e miatt kész konfliktusba keveredni a német birodalommal. Németország is békét hangoztat, Ausztria-Magyarország sajtója elég érdesen utasítja el az új törökök megtisztelő várakozását, akik a monarchia jóindulatára apelláltak. És ha diplomáciai nyilatkozatok egyenességében kételkedni is lehet, ez egyszer elhihető, hogy a nagyhatalmak, igen komoly, az állam-pénzügyeket is érintő gazdasági okokból, most a békét akarják és hódító, terjeszkedő, bosszúálló vágyaikat készek eltolni olyan időkre, amikor az ilyen vágyak és tervek

kockázatát, következményeit könnyebben elviselhetik.

Nem valószínű, hogy Románia kome-lyan háborut akarna viselni. Románia fürge élelmességgel, kiakarja használni a balkáni helyzetnek feléje kínálkozó előnyeit. Természetes, hogy mihelyt a bolgárok a törökökkel szemben nehezebb helyzetbe kerültek, Románia mindjárt erélyesebben sürgeti követeléseit teljesítését, amelyeket bizonyára nehezebb kivívnia akkor, ha Bulgária hadereje Törökországgal szemben nincs lekötve. Ez a sakkhuzás szinte előre volt látható, de a fenyegetés még nem teszi valószínűvé, hogy Romániának csakugyan hajlandósága lenne a háborura.

Minden érdek és minden logika a háboru folytatása ellen szól, — és mégis rettegni kell attól. A háboru a nemzetek fátyuma és akármilyen célszerű, okos lenne azt kikerülni, mégis bekövetkezik, amikor itt az ideje. Enver bey egy pillanat alatt feldöntötte a békekötéseket, amelyeket delegátusok és diplomaták óriási erőfeszítéssel építettek és amelyekre ép a tetőt kellett volna erősíteni a török divánnak. Ha az új török kormány talál is valami formát, a réginel tisztességesebb békekötésre, ha a balkáni szövetségesek a hadmozdulatok megkezdésével el is tudnak várni addig, amíg ez a formula bekövetkezik: még mindig, minden percben előállhat egy új, előre nem sejtett fordulat, amely megint kinyitja a vérontás, emberpusztítás zsilipjét. Senki se akarja az új háborut: ez nem jelent mégse békét. Legfőlebb annyit, hogy senkise tehet róla, ha mégis arra kerül a sor.

Dal a veszett szívről.

Irtá: Berkes Imre.

Pál csöndesen megállt az előszobában. Nagyon halkán, majdnem érthetetlenül beszélt a cseléddel, letette a kalapját, a felöltőjét, aztán elindult. Egy pillanatra belenézett a tükörbe, a haját lesimitotta, majd igen finoman s igen halkán megkopogtatta az ajtót.

— Szabad, — hallatszott belülről.

Belépett. Egészen jól számított. Juliette egyedül volt. A szobában virággal s tiszta, elegáns fehérséggel uszott. Juliette kíváncsian kapta föl a fejét, felállt, egy-két lépést tett a zongora mellől a belépő irányába, nagyon nézett, mintha a felhomályban nem ismerte volna meg vendégét, aztán meglepetten, kissé ijedten mondta, ah, ah, maga az és fehér kis kezét kézfogásra nyújtotta Pálnak... Pál még mindig az ajtó közelében állt, s csak lassan ment a fehér kezek elé.

— Pardon, Juliette, — mondta szerényen, ha nem volnék alkalmatlan...

— Már késő van, — vélte a leány, de azért én gondoltam arra, hogy maga eljön.

Pál, mint ahogy egyszer a vidéki tánciskolában tanulta, meghajította magát és leült. Sokszor ült itt s mégis most olyan furcsán és kényelmetlenül érezte magát ebben a szobában. Juliette szemben ült vele, de azért nem nézett a szemébe.

— Talán már nem is jövök ide többet, —

mondta Pál és krákgott, mert bosszantotta, hogy rekedt a hangja... Talán most vagyok itt utolja.

— Azért nem kell ezt mondani Pál, — gondolta Juliette. Utoljára? Miért mondja ezt?

— Maga mondta, hogy már kiábrándult belőlem.

— Na igen, ez más. Tudja, így jobb lesz. De azért a barátság megmaradhat.

— És végleg vége van? És végleg?

— Végleg.

— És mikor esküsznek?

— Azt még nem tudom. Majd küldök meghívót.

— Ne küldjön, — tiltakozott Pál. Egy pillanatig hallgattak.

— Magának olyan finom neve van Juliette, — kezdte újra Pál. Nem, Juli, vagy Juliska, hanem Juliette. Ez nekem mindig nagyon tetszett. És most mégis felesége lesz ezzel a névvel annak az urnak. Az talán ki sem tudja így ejteni a maga nevét, Juliette... Mennyire sajnálom. Azt hiszem, azt csak szabad mondanom, hogy sajnálom magát.

— Nem, ezt ne mondja, — kérte Juliette s kissé fátyolos szemmel nézett Pálra.

— Igen, akkor nem mondom... S látja, ez a finomság, ami a maga nevében van, ez sokszor úgy rámszállt, úgy átfont és átölelt engem s én sokszor úgy éreztem, hogy nekem is ilyen finomnak és illatosnak és kedvesnek kell lennem s otthon gyakran Leopoldnak szólítottam magam s ilyenkor hittem is, hogy olyan végtelenül

nül szép és egyszerű a bensőm, mint amilyen a magáé, édes Juliette... És én nem hiszem el, hogy az az ur, aki magát el fogja venni, értené a maga nevét, Juliette...

— Ne bántsa őt, Leopold...

— Nem, nem bántom. De higgye el, én jobban ismerem őt, mint maga. És én tudom, hogy magát Julia-nak fogja szólítani egy napon. És ugye, ez rettenetes lesz?

— Rettenetes...

— És most képzelje, Juliette, hogy mindent, ami magában szép és ifju, virágzó és illatos, oda fogja adni annak a rettenetes embernek. Az én el nem csókolt csókjaimat, az én elképzelt öleléseimet, az én szelid és fáradt sóhajaimat, mindent, amit maga értékessé tett bennem, semmiért és ok nélkül el fog pazarolni egy rettenetes ember kedvéért. Szabad ezt megtenni. Juliette?

— Szabad.

Pál kigyúlt szemekkel nézett a leányra.

— És miért szabad?

— Mert szeretem. Most kissé roskatagon ült a széken Pál. Főlkart állani, el akart rohanni, de nem tudott megmozdulni. Valami szörnyűt és iszonyut szeretett volna még mondani, olyat, hogy megrémítse és kétségbeejtse Juliettet. Bosszura gondolt, édes és forró bosszura eltékozolt éveieért, amelyeket itt és Juliette árnyékában lopott el életéből. Juliette fölállt. Unott és közönyös arcot vágott, épen csak hogy nem mondta Pálnak, hogy

Két pénzügyi közgyűlés.

(Az Aradi Első Takarékpénztár és a Polgári Takarékpénztár ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 27.

Válságos pénzügyi viszonyok uralkodtak az elmúlt esztendőben országsszerte s a súlyos krízis gyakran kétségbejuttató helyzeteket teremtett. Szerencsére Arad nem érezte rendkívüli módon ennek kihatásait, mert talán az egész országban Arad volt az egyetlen egészséges piac. Amidőn ez örömdetes körülményre reámutatunk, egyben konstatáljuk, — mert ez az igazság, — hogy az Aradi Első Takarékpénztár nagy munkát végzett az aradi piac konszolidálása érdekében. Ez a pénzügyi intézet úgy ez évben, mint minden időben kellő mozgatható tőkével rendelkezett és az ügyfeleinek nyújtott hitelt nem restringálta. Ki kell emelni azt a tény-körülményt is, hogy nem egy nagyobb vidéki pénzügyi intézet, amikor már a pénzzsűke miatt a fővárosi nagy bankoknál nem tudtak hitelt találni, az Aradi Első Takarékpénztárhoz fordult s ettől az intézettől kapott meg a szükséges visszlezámitási hitelt, és a sok százezrekre menő összegek illetékes elhelyezése lehetővé tette, hogy az intézetek a hitelkeresők igényeinek mindenütt eleget tudtak tenni. Ilyen nagyhorderejű közgazdasági tevékenykedést méltatni kell akkor, amikor azt látjuk, hogy a vidéken némely pénzügyi intézet a hozzá nem értő vezetés következtében hogyan teszi tönkre az egzisztenciák százait. Az Aradi Első Takarékpénztár tegnapi közgyűlésén a részvényesek kifejezést is adtak az intézet fontos és jelentős működése fölött való elismerésüknek, és a közgyűlés szónoka — Bódy Bódog — külön is kiemelte, hogy az intézetben elért fényes eredmény elsősorban a feladata magaslatán álló és fáradhatlan munkásságu, nagy szaktudású Ottenberg Tivadar vezérigazgatónak, továbbá a mellette működő igazgatóságnak és a buzgó tisztviselőkarnak érdeme.

A közgyűlés új igazgatósági tagot is választott: Müller Károlyt, az eddigi ügyészt, aki hosszú esztendő óta áll az intézet vezetői között s akinek puritán közéleti működése mindenütt nagy elismeréssel találkozott. Azt is nagy rokonszenvvel fogadták, hogy az aradi kereskedelmi élet két ki-váló szereplőjét, Andrányi Károly bárót és Adler

Andort az igazgató választmány tagjai közé választották.

Még egy aradi pénzügyi intézet — az Aradi Polgári Takarékpénztár — is tegnap tartotta meg évi rendes közgyűlését. Ennek az intézetnek is szép üzletével volt és az előlött való megelégedés kifejezésére is jutott a tegnapi közgyűlésen. Nattland Bernát vezérigazgató valóban dicséretes munkát produkált segítőitársaival egyetemben. Ez a pénzügyi intézet tegnap két kiváló erővel gyarapította igazgatóságát.

Az Aradi Első Takarékpénztár.

Az Aradi Első Takarékpénztár gyűléstermés teljesen megtöltötték a hetvenkettedik közgyűlésre megjelent részvényesek, akik sorában több aradi pénzügyi intézet vezetője is képviseltette magát a vezetőhelyen álló hatalmas és mintaszerűen vezetett intézet évi beszámolóján. A közgyűlést Parecz György nyugalmazott főügyész nyitotta meg. Öszinte sajnálkozással jelentette be a részvényeseknek, hogy Sarlot Domokost az intézet elnökét betegsége megátalja a közgyűlésen részvételben és az igazgatóság megbízásából ő fogja vezetni a tanácskozást.

Konstatálta a közgyűlés alapszabályszerű meg-hirdetését és azt, hogy a közgyűlés előtt letett 3545 részvény köztül, amelyek 2141 saját és 144 meghatalmazott, összesen tehát 2285 szavazatra jogosítottak, a közgyűlésen 98 részvénytulajdonos van jelen összesen 1348 szavazat gyakorlására jogosítottan. A jegyzőkönyv vezetésére Müller Károly intézeti ügyészt, hitelesítésére pedig Ottenberg Tivadar és báró Bánhidy Antal részvényeseket kérte fel. A közgyűlést megnyitó formasságok után beszámolt az intézetet ért veszteségekről elsősorban báró Andrányi Károly igazgató lemondásáról. A lemondott igazgató, akinek neméhez az intézetnek nem egy sikere fűződik, megrongált egészségi állapota miatt vált meg tizenegy esztendőn át betöltött állásától. Örömmel konstatálja azonban, hogy az intézet és báró Andrányi között a szoros kapcsolat ma sem csökkent. Az igazgatóválasztmány két elhunyt tagját Lonovich Gyulát és Redl Mór parentálta el ezután Parecz György és kérte a közgyűlést, hogy részvételenk jegyzőkönyvi kifejezést adjon.

(Az évi jelentés)

A múlt évi üzleti viszonyok ismertetésére áttérve röviden elmondta, hogy a múlt év január 21 én tartott közgyűlésben elrendelt tőkefelemelés fényesen sikerült és azt bizonyította, hogy az igazgatóság gondosan előkészítve hozta szönyegre a tőkefelemelést, amely lehetővé tette a hitel-igények kielégítését az intézet részére a pénzügyi

menjen már. Pál is fölállt. Egyenesen állt és részvételenk meredt Juliette hideg, kék szemébe.

— Szereti? — kérdezte haraggal. Szeretni tudja azt az embert? Hat nem tudja, ki az? Nem tudja, hogy töltötte éveit? Mi? Erre nem is kíváncsi, drága Juliette?

A leány nem felelt.

— Ó, de szerencsétlen vagyok, ha erre gondolok. Minden este kipirosított hölgyekkel dorbézolt. De ez még nem volna baj. De ő, az az ur, a maga vőlegénye, minden éjjel maga köré gyűjtötte ezeket a dámákat és énekelt nekik. Énekelt. Csak úgy harsogott a külön szoba, amikor énekelt.

— És mit énekelt? — kérdezte halálsápadtan Juliette.

— Mit? Még a szövegét is tudjam? Azt nem tudom. De én százszor és százszor hallottam. Mindig ugyanaz a dal s mindig más nők... Igen, a refrénjét tudom. Ez volt a refrénje: Veszett szívem s a fájdalom...

— Veszett szívem s a fájdalom?

— Ez, ez. Hosszan, elnyújtva, könyvesen, érzelgősen énekelt: Veszett szívem s a fájdalom. Nos, tetszik ez magának? Kell ez magának, ki csiny Juliette? Veszett szíve s fájdalma a rossz nők között? Ugye, szép ez? Gratulálok... Gratulálok. Én ezt nem tettem soha!

Pál meghajtotta magát s az ajtóhoz sietett. Ott megállt, megfordult, kezével hátra nyúlt, ki nyitotta az ajtót s büszkén, lángvörösen kibátrált a szobából. Juliette intett neki, kőrön és keserve

sen, hogy maradjon s beszéljen még a dáról. De Pál betette az ajtót, magára kapta a felöltőjét és elrohant...

Talán tíz napos asszony volt Juliette s folyton Leopoldra gondolt. Nem tudott másképp rá-gondolni, csak így... Hol lehet most a finom, a kedves Leopold?... Az urával egész nap zsem beskedett.

— Haragszik? — kérdezte az ura?

— Nem, — mondta Juliette. Csak vágyom valami után. Zenét szeretnék, dalt szeretnék. S itt nincs semmi. Miért hozott ide, ebben az unalmas fészekbe?

— Ha akarja, holnap elutazunk.

— Holnap? S mi lesz estig? Mi lesz most? Mivel öljük meg ezt a napot? Künn sár, esik az eső, itt unalom, mit tegyünk?

— De Juliette, — kérlelte gyöngéden a férje.

— Tudja mit, énekeljen nekem valamit. Egy könyves, fájdalmas, elnyújtott dalt. Ez kell az én idegeimnek.

— De hiszen én nem tudok énekelni, — védekezett a férj.

— Nem tud?... Tehát Pál hazudott, — gondolta Juliette.

— Nem tudok.

— És a veszett szívem s a fájdalom? — kérdezte Juliette.

A férj elsápadt.

— Drágám, — mondta kacagva, — hiszen azt mindig Pál énekelt a kifosztott dámáknak, a szerepárban.

fezülttség idején is. Rámutatott az intézett összes üzletágaiban mutatkozó nagy fejlődésre, a mely az összforgalomban százbát millió koronával nagyobb eredményre vezetett, mint az előző esztendőben. A váltó üzlet egy millió koronával a jelzálogkölcsön és amortizációs jelzálogkölcsön-üzlet forgalma 450—450 000 koronával, a folyószámla 600.000 koronával emelkedett.

Viszsaesés egyedül a betétállományról mutatkozott. Ennek a pénzügyi viszonyokon kívül egyéb okai is vannak, nevezetesen az, hogy az év elején több tőkeemelést, részvénykibocsátást volt elbetéteket, a háborús félelem miatt kisbetevők tömegesen vették ki betétüket. De oka a betétek csökkenésének az a hajszá is, amelyet egyes intézetek — nem véve ki a fővárosiakat — betétek megszerzése iránt indítottak.

Rámutatott az előző évi 882.000 koronával szemben ezuttal 1 281.000 koronára emelkedett tiszta nyereségre, amely az elmúlt évi osztalék fizetését lehetővé teszi. Végül felkérte Ottenberg Tivadar vezérigazgatót, hogy ismertesse meg a részvényesekkel az igazgatóság részletes jelentését.

Ottenberg Tivadar vezérigazgató ezután felolvasta a széles áttekintéssel és a pénzügyi viszonyok tőkéletes ismeretével megszerkesztett igazgatósági jelentést. A jelentés bevezető részében megállapítja, hogy a múlt év elején végrehajtott részvénytőke-felemelés sikerült és a 3400 darab 1800 korona árfolyamban kibocsátott részvényt teljesen átvették a részvényesek. Ezzel a tőkeemeléssel az Aradi Első Takarékpénztár saját tőkéi tizenhét millió koronára emelkedtek. Ez a tőkeerősség az intézetnek a vidéken eddig is elfoglalt vezető pozícióját továbbra is biztosította.

Első részében az elmúlt esztendő gazdasági és pénzügyi eseményeinek nemcsak rövidre fogott ismertetését adja a magvas jelentés, hanem tömören összefoglalva mindazokat a bel- és külpolitikai eseményeket is, amelyek befolyásukat éreztették a pénzpiacra is. A belpolitikai válságról ezeket mondja a jelentés:

— Az események veszedelmes torlódása közepette csak a legmélyebb aggodalommal szemlélhetők azt a gyölködő visszavonást, mely belpolitikai viszonyaink konszolidálását a lefolyt évben is teljességgel lehetetlenné tette. E részben nemcsak azt a talán önzésnek mondható szempontot óhajtjuk kifejezésre juttatni, hogy a válságos külpolitikai helyzet folytán amugy is tartózkodó külföldi tőkét belviszonyaink elfajulása végleg elriasztja, hanem nyomatékosan hangsúlyozni kívánjuk annak sorvasztó hatását is, hogy ezáltal évről-évre halasztást szenvednek azok a törvényhozási intézkedések, melyek gazdasági életünk minden vonatkozásában égető hiányt pótolnának.

Megemlékezik a közös bank szerepéről is a következőkben:

— Az Osztrák magyar bank valóban hivatásának magaslatára emelkedett ebben az időben, mert minden jogosult hitelígyényt a legmesszebbmenő előzékenységgel és jóakarattal igyekezett kielégíteni, ami különben számszerűen is megállapítható abból, hogy az előző év megfelelő időszakával szemben a lefolyt év utolsó hónapjaiban néhány száz millió koronával nagyobb összeget bocsátott a piacok rendelkezésére. Az öszinte elismerésből, melyet méltán kiérdemelt a jegybank az egész ország, de különösen a vidéki pénzügyi intézetek részéről, teljes rész illeti meg az aradi fiókintézet vezetőjét, mely a felettünk elviharzó válságos idők alatt éber gondoskodással törekedett istápolni és védeni piacunk érdekeit.

Felemelt részvénytőkét azonban lehetővé tette az Aradi Első Takarékpénztárnak, hogy a válságos időben is teljes erejével rendelkezésre álljon üzletfeleinek. Erről a tevékenységről Ottenberg vezérigazgató a jelentésben a következőképen számol be:

— Intézetünk akcióképességét nagy mértékben fokozta mobilitásunk, melyre mindenkor a legnagyobb gondot fordítottuk. Ezen irányító elvünk nemcsak kihelyezéseink anyagában és formáiban érvényesült, hanem abban is kifejezésre jutott, hogy állandóan nagy tőkét tartottunk készletben a fővárosi pénzügyi intézeteknél, mely körülmény folytán zárszámadásainkban az ezek után járó kamatbevételek természetesen teljesen megemlékeznek.

Múlt évi üzleti tevékenységünk részleteire áttérve mindenekelőtt megelégedéssel konstatáljuk, hogy az elért üzleteredmény minden jogos várakozásnak teljesen megfelel, bár hangsúlyoznunk kell, hogy az jóval nagyobb lehetett volna, ha nem tartjuk állandóan szem előtt üzletfeleinknek a súlyos viszonyok által amugy is megnehezült helyzetét. Amde e részben is sértetlenül fejn kívántuk tartani azt az elvünket, hogy

intézetünk érdekeit minden körülmények között tüzet-leink érdekeivel kell összbangba hoznunk.

A hitelezés körül követett óvatosságunkat és körültekintő eljárásunkat legjobban igazolja azon tény, hogy intézetünk a lefolyt évben egyik üzletágában sem szenvedett számottevő veszteséget, csupán a tárcában levő értékpapírok devalvációjára és a beállott nagymérvű árfolyamhanyatlásokból kifolyólag szenvedett érzékeny veszteséget. Alapos azonban reményünk, hogy rendes viszonyok beálltával ezen értékek árfolyama emelkedni fog s ennél fogva a veszteség túlyomó része csupán átmeneti jellegűnek tekinthető.

Egyes üzletágaink részletes ismertetésére áttérve elsősorban jelentjük, hogy betétüzletünkben a lefolyt évben sajnos nemcsak, hogy fejlődés nem mutatkozott, hanem a takarékpénztári könyvecskére és folyó számlán elhelyezett betéteink álladéka az előző évvel összehasonlítva nagyobb csökkenést tüntet ki. Ez egyrészt az év elején a helyi piacon végrehajtott új részvénykibocsátásokkal kapcsolatos nagy tökeelvonásokra, másrészt arra vezetendő vissza, hogy az általános pénzzsűke folytán sokan betétjük igénybevételére voltak utalva, de hozzájárult a betétálladék csökkenéséhez még azon körülmény is, hogy az év utolsó negyedében a háborútól való félelem a kisbetevőket tökélik kivételére késztette. Betétálladékokunk összessége ennek dacára a múlt év végével 20.916.054 korona 26 fillérre rug, mely tekintélyes összeg tanúságot tesz a nagyközönségnek intézetünkkel szemben mindenkor tanúsított bizalmáról.

Az üzleti forgalom egyes ágainak ismertetése után — 908.454.700.59 korona összforgalomról szól ez a kimutatás — a nyereségről és annak hováfordításáról így intézkedik a jelentés:

Az 1912-ik évi mérleg szerinti tiszta nyereség a múlt évi 56.018 korona 95 fillér elővezetéssel együtt 1.381.502 korona. Ez a nyereség az alapszabályok 107. § a rendelkezése szerint következőleg osztandó fel: 1. 10.200 drb. 1000 koronás részvény 10.200.000 koronát tevő részvénytőke után 5% kamat 510.000 korona. 2. A múlt évi 56.018 korona 95 fillér elővezetés és a részvénytőke 5% kamata levonása után még fennmaradó 715.483 korona 5 fillérből: a) 1 1/2% a külön tartalékalapnak 10.732.24 korona, b) 6% jutalék az igazgatóságnak 42.928.98 korona, c) 2% jutalék a vezérigazgatónak 14.309.66 korona. 3. A felügyelő bizottság tiszteletdíja 1912. évre 6000 korona. 4. A 10.200 darab részvény osztalékának 110 koronára leendő kiegészítésére feltöltésül 612.000 korona. 5. Adótartalék alapra 12.000 korona. 6. Jótékony és közhasznú célokra 5000 korona. 7. Az intézet hivatalnokainak jutalmazására 11.000 korona. 8. Az 1913-ik évi nyereség számlára elővezetendő 57.531.12 korona.

Kiváló örömmel és megelégedéssel konstatálhatjuk, hogy részvényeink szaporodása dacára a felette nehéz viszonyok közt elért ezen fényes eredmény folytán, mely intézetünk fennállása óta a legjobb, abban a kedvező helyzetben vagyunk, hogy ez alkalommal is ugyanolyan összegű osztalék megállapítását hozhatjuk javaslatba, mint az előző évben és ehhez képest kérjük a t. közgyűlést, méltóztatásuk határozatilag kimondani, hogy részvényeink 25. számú szelvénye 1913-ik évi január hó 27-től kezdve intézetünk pénztáránál, vagy Budapesten a „Magyar általános hitelbanknál“ 110 koronával beváltassék, a forgalomban levő részvényutalványokra pedig lehelyezés mellett 55 korona fizetessék.

(Ottenberg Tivadar ünneplése.)

A felügyelő-bizottság jelentésének ismertetése után Bódy Bódog a részvényesek nevében meleg és őszinte elismeréstől, nagyrabecsüléstől áthatott köszönetet mondott a következő beszédben az egész igazgatóságnak és külön Ottenberg vezérigazgatónak:

— Az előttünk fekvő mérleg és az ezzel kapcsolatos most elhangzott évi jelentés tanubizonyítást tesz arról, — mondotta — hogy az Aradi első takarékpénztár vezetősége minden tekintetben megfelelt a részvényesek által hozzá fűzött várakozásnak, az intézet a legintenzívebb munkásságot fejtette ki, amiről az üzletágak mind egyikének fokozatos és nagyarányú fejlődése és emelkedésének bőséges előre látásáról tanuszkodnak az alaptökének a kellő időben eszközölt sikeres újabb felemelése. Ezeknek a tényeknek előrebocsátása után ezenemlő batorkodom indítványozni, hogy a t. Közgyűlés a mérleget és zárszámadásokat és a felügyelő bizottság által is ajánlott felosztást a tiszta jövedelemnek elfogadja és úgy az igazgatóságnak, valamint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadja. De ezzel az indítványommal kapcsolatosan kellő kötelességet teljesítsek és azt hiszem, hogy a t. Közgyűlés óha-

jának is felelek meg, amikor az intézet igazgatóságának buzgó és odaadó működéséért külön a jeles vezérigazgatónak, aki a nagyobb löke kamatoztatásával súlyos és felelősségterhez feladatot vállalt magára, sikereiben gazdag eredménydus, elismert szakértelemmel teljesített munkásságáért, valamint a felügyelő bizottságnak és tisztviselői karnak céltudatos, erőnedetlen szorgalmu működéséért indítványozom: hogy a t. Közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavazzon.

A részvényesek éljenzése és tetézéanyilvánítása közben mondta ki Parecz György elnök a határozatot a jelentések tudomásul vételéről a nyereség felosztásáról és az előterjesztett elismerő nyilatkozat jegyzőkönyvbe vételéről.

(Módosítások.)

A közgyűlés következő tárgya az alapszabályok módosítása volt. A módosított alapszabályok az intézet igazgatósági tagjainak száma hatról nyolcra, a felügyelő bizottsági tagok száma pedig eggyel emelkedik. Az eddig 6 százalékból megállapított igazgatósági jutalék helyett jövőben minden igazgató a nyereség 1 százalékat kapja jutalék címén. Végül az egy személy által gyakorolható közgyűlési szavazatok maximumát ötvenről százra emelték fel.

Az igazgatóságban Andrónyi Károly báró lemondásával megüresedett helyre Ottenberg Tivadar vezérigazgató az igazgatóság nevében Müller Károly megválasztását ajánlotta, aki tizenhét év óta mint ügyész működik az intézetnél. Ugyancsak az igazgatóság megbízásából az igazgató választmányban megüresedett két helyre Andrónyi Károly báró és Adler Andor megválasztását hozta javaslatba.

A közgyűlés helyszelével nyilvánította hozzájárulását és ennek Jellinek Henrik dr. rövid beszédben kifejezést is adott.

— Okosnak és szerencsésnek tartom az igazgatóság javaslatát. — szölt — Az igazgatói állásban Müller Károlyival, aki két évtized óta szoros nexusban áll intézetünkkel, anyagi és erkölcsileg független embert nyerünk és kiváló munkásságát, tudását, puritan becsületességét új munkakörében fokozottan biztosíthatjuk magunknak. Őszinte örömmel üdvözlöm az igazgató választmányban Andrónyi Károly báró jelölését is, mert így újból mód kínálkozik tudásának, széleskörű tapasztalatainak igénybevétele intézetünk vezetésénél. Ugyanezt mondhatom Adler Andorról is, akiben európai nivóju, kiváló üzleti érzékkel bíró, sokat tapasztalt kereskedő munkásságát nyerjük meg. Javasolom, hogy mind a három jelöltet közfelkiáltással válasszuk meg.

A választás után Müller Károly mondott röviden köszönetet a neki előlegezett bizalomért, a melyre munkával kíván rászolgálni.

A közgyűlésen jelen voltak Parecz György dr. elnöke mellett a következő részvényesek: Austerweil Zsigmond, Antonescu Virgil, Ambrus Lajos, Adler Andor, Bódy Bódog, Bánhidy Antal báró, Bogdán Virgil dr., Berger Miksa Temesvár, Braun Mór, Bruckner Géza, Baros Dezső, Dániel Kálmán, Domány József, Dorány János, Dóry Jenő Donáth Simon, Domán Sándor, Embey Iván, Éles Ármán, Éles Géza dr., Fáy Ignác dr. Temesvár, csikvárosi Fodor József, Funkelstein József, Farkas Mihály dr. Budapest, Frank Fidé, Grob Jenő, Grimm A., József, Gutzabr Mihály, Goldschmidt Sándor, Grabner Károly, Gammer György, Glücksmann Samu, Gruber Hugó, Hartmann Béla, Hánn Alajos, ifj. Hánn Alajos, Halmay Andor, Hegyi Albert, Habereger György, Holländer Ignác, Hoffmann László, Hoffmann Antal, Kaszab Géza, Jellinek József, Jellinek Henrik dr., Jakabffy Rezső, Kerpel Izsó, Kaufmann Sándor, Kenedy Ervin, Kaufmann Lajos, Kell Lajos, Kádas Kálmán, Kara Győző, Krenner Zoltán dr., Kabos Ede, Kálmán Ferenc dr., Kohn Ferenc, Kotzander Ignác, Lustig Ármán, Laczay Gyula, Limbeck János, Löbl Gyula, Moskovitz József, Maresch Gyula, Müller Károly, Mihalik Béla, Mülex Lajos dr., Moskovits Miksa, Nagyvárad, Naschitz Árpád Temesvár, Nussbaum Zsigmond, Nikolics Döme, Ottenberg Tivadar Otrubay Károly, Pártos Ernő dr. Szeged, Parecz György, Priegl István dr., Parecz Gyula dr., Reicher Károly, Robitsek Ágoston dr., Rosenfeld Herrann, Raucher Emil, Rábesk Samu, Reiber Emil, Szende Tivadar dr., Seider Sándor, Schuster Illés, Schuster Henrik dr., Schwarz Dávid, Schwarz Hermann, Schwarz Adolf, Steiner Jakab Steiner Ferenc, nagyvárosi Stuber József, Steiner Vilmos, Strasser Győző, Telkes Vilmos Budapest, Tedeschi Viktor, Tagányi Gusztáv, Tones Ferenc, Tenner József, Tolnay Janos dr., Viny Ferenc, Verbo-

Náador, Vig György, Velcsov Géza dr., Weiss Márkus, Wallfisch Ármán, Winkler József Szeged, Winkler József, Weiss Vilmos, Weiss Samu, Weiss Dávid.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár

Közgyűlését délelőtt 11 órakor nyitotta meg az intézet saját házában és új helyiségében Urbán Iván báró főispán elnök. Konstatálta, hogy a közgyűlést megelőzőleg 3316 nagy és 1717 kis részvényt tettek le; a közgyűlésen pedig 104 részvényes jelent 376 szavazatot képviselve. A közgyűlés határozatképességének megállapítása után a jegyzőkönyv vezetésére Parecz Béla dr. intézeti ügyész, hitelesítésre pedig Münz Márton és Wadovszky Gusztáv részvényeseket kérte fel. Az elnöki megnyitásban meleg elismeréssel emlékezett meg az intézet múlt évi nagy veszteségéről Nesnera Aladár és Domonkos Lajos igazgatók elhalálozásáról. Indítványára a közgyűlés mindkettő emlékét jegyzőkönyvben örökítette meg. A bíráló választmány is két tagját vezetette el az elhunyt Könyv Lajos és Schwarz Jenő dr. személyében.

Az igazgatóság évi jelentését Rákai Miksa főkönyvelő olvasta fel. A jelentés részletesen beszámol az intézet belső életének két jelentős eseményéről: az intézet új házának és helyiségének berendezéséről és a múlt év januárjában elhatározott tökeemeléről, amely teljes sikerrel járt. A jelentés erről és az intézet munkásságáról ezeket tartalmazza:

— A kibocsátott 22.500 darab 160 korona névértékű új részvényért befolyt 5.062.500 koronából 3.600.000 koronát a részvénytőke számlához és az összes költségek és adó levonása után fennmaradt 1.415.317 korona 06 fillért pedig a tartalék alaphoz csatoltuk, mely összegekkel a részvénytőke, 7.200.000 koronára és az alapok 3.028.211 korona 34 fillérre emelkedtek. Ezek tranzakció keresztvitelével tehát intézetünk saját tőkéi már 10.228.221 korona 34 fillérre emelkedtek és örömmel konstatáljuk azon iaktumot, hogy intézetünk arányilag rövid idő alatt — reaktíválása utáni 10. évében — elérte azt a pozíciót, hogy azon kevés vidéki pénzüzetek közé sorozandó, melyek ily számottevő, nagy saját tőkeerők fölött rendelkeznek.

Különösen kiemelni óhajtuk azt, hogy az év folyamán a külföldön tetemes összegben elhelyezett cimleteink adás tárgyát nem képezték, amely jelenség tanúságot tesz arról, hogy intézetünk a külföldön is nagy bizalomnak örvend, mely bizalom egyebek között bizonyára abban is leli magyarázatát, hogy intézetünk az eddig nem tapasztalt általános pénzzsűke közepette is, mindég mobil volt, amiről a mérleg adatai is eklektikus tanúságot tesznek.

A felügyelő-bizottság által is elfogadott, a múlt évi nyereség felosztására vonatkozó javaslatunkat van szerencsénk a következőkben a közgyűlés elé terjeszteni: a mérleg jövedelmi egyenlege 608.599 K 66 f. ez összegből az újonnan kibocsátott 22.500 darab 160 K n. é. részvény után 1912. december hó 31-ig járó 5% kamatra fordítandó 154.837 K 94 f. az alapszabályok 137. § a értelmében levonandó: a) 5% a tartalékalapnak 22.688 K 08 f. b) 2% a nyugdíjalpnak 9.075 K 23 f. c) 10% az igazgatóság jutaléka 45.376 K 17 f. d) 2% a vezérigazgató jutaléka 9.075 K 23 f. e) 2% a tisztviselők jutaléka 9.075 K 23 f. a felügyelő-bizottságnak 4.000 K — f. az 1911. évi nyereség áthozattal 43849 77 koronával együtt a közgyűlés rendelkezésére álló összeg 398.121 K 55 f. Indítványozzuk, hogy ebből a 130 K n. é. részvények 25. számú 1912. évi szelvényeinek 14 koronával és a 800 K n. é. részvények ugyanilyen számú és évi szelvények 70 koronával 1913. január 27-től kezdve való beváltására fordítsassék 315.000 K adassék közcélra 4.000 K a nyugdíjalap rendkívüli dotációjára 10.000 K, a maradványt 69.121 K 55 f. pedig kerjük az 1913. évi nyereség és veszteség számlára elővezetetni.

A részvényesek nevében Kovács Vince mondott köszönetet az intézet igazgatóságának, különösen Urbán Iván báró intézeti elnöknek, — aki munkás részt vett az intézet ügyének irányításában — bíráló választmányi tag knak és az intézet kitűnő vezérigazgatójának Nussbaum Bernátnak, valamint összes tisztviselőinek az elismerésre érdemes eredményhez vezető munkásságáért és kérte a közgyűlést, hogy a köszönetet ikassa jegyzőkönyvbe.

A részvényesek ehhez egyhangú helyszelével járultak hozzá. A közgyűlés utolsó tárgya az igazgatóságban és bíráló választmányban megüresede-

dett helyek betöltése volt. Igazgatósági tagokká *Martens Cézár* és *Winkler József*et választották meg egyhangulag és pedig egy évi időtartamra, a felügyelő bizottságban *Martens igazgatósági taggá* választásával megüresedett helyet nem töltötték be, a bíráló választmányba pedig *Erdélyi Pált*, *Meer Ágostont* és *Nyári Bélát* választották meg egyhangulag.

A közgyűlésen jelen voltak a következő részvényesek *Urban Iván* báró elnöklété alatt: *Vásárhelyi Dezso*, *Glück Károly*, *Funkelstein József*, *Nattland Bernát*, *Varjassy Lajos dr.*, *Mülek Lajos dr.*, *Szathmáry Mihály*, *Mahler Mihály*, *Löbl Gyula*, *Péchi Géza*, *Bánfi Sándor*, *Kalmár József*, *Kosztika Emil*, *Münz Márton*, *Lévai Adolf*, *Frank Leó*, *Baross Dezso*, *Kohn S. N.*, *Verzár Márton*, *Keresztes Gyula dr.*, *Kirle Antal*, *Lippai Dezso*, *Kardos Jenő*, *Embey Iván*, *Juhász István*, *Leichter Lipót*, *Seidner Sándor*, *Ferch Ödön*, *Rosenfeld Hermann*, *Weber Ágoston*, *Szathmáry Károly*, *Stein Zeiga*, *Nagy Géza*, *Rátskai Miksa*, *Wally György*, *Fodor József*, *Mittler Izidor dr.*, *Meisl Sándor*, *Adler Dániel*, *Weininger Zsigmond*, *Hoffmann Antal*, *Bánfi György*, *Marót Sándor*, *Krausz Mór*, *Pénzes Ákos*, *Somló Armin dr.*, *Nagy Orbán dr.*, *Szántó Gyula*, *id. Müller József*, *Aussterweil Zsigmond*, *Faragó Alfréd*, *Nesnera Aladár*, *Schannan Béla*, *Tótóssy Géza*, *Bokor Alajos*, *Bruckner Géza*, *Domán Sándor*, *Momak Dóme dr.*, *Raucher Emil*, *Steigerwald Alajos*, *Grallert Rezső*, *Demján Aurél dr.*, *Aknyai Andor*, *Soltz Gyula*, *Szathmáry Gyula*, *ifj. Dományi János*, *Szuchy Gyula*, *Weisz Samu*, *Hegyi Albert*, *Mihalik Béla*, *Reisz Mátyás*, *Nikolics Sándor*, *Nikolics Géza*, *Réthfalvy Jenő*, *Bajtay Mihály dr.*, *Nachtnébel Gyula*, *Kádár József*, *Adler Andor*, *Ringl Béla dr.*, *Reinhart Gyula*, *Mihájkovich János*, *Tanner József*, *Solymos József*, *Schill József*, *Landauer Samu*, *Weil József*, *Hacker Mór*, *Holländer Ignác*, *Petrán György*, *Parecz Béla dr.*, *Kárpáthy János*, *Wadowazky Gusztáv*, *Réthy Viktor*, *Limbeck János*, *Kovács Vince*, *Kaufmann Lajos*, *Nachtnébel Ödön*, *Kassab Géza*, *Somogyi József*, *Vörös László*, *Hirschmann Albert*, *Meer Armin*, *Martens Cézár*, *Singer Israel*, *Szánthé Péter*, *Weisz Pál*, *Goldschmidt Sándor*, *Kohn József*, *Reusz Sándor*, *Szabó Kálmán*, *Kaufmann Lajos*, *Reiber Emil*, *Ambrus Lajos*, *Radó Gyula*, *Erdélyi Pál*, *Braun Ede*, *Vágó Gábor*, *Rajz Jenő*, *Hajós Árpád*, *Menczer Armin*, *Kerpel Issó*, *Nuszbaum Zsigmond*, *Cs. Kndes Dániel*, *Robitzek Samu*, *Maresh Gyula*, *Stauber József*, *Weisz Dávid*, *Kaufmann Sándor*, *Gruber Sándor*, *Klein B. Vilmos*, *Taraba Tivadár*.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A református egyház közgyűlése. Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg a református egyház rendes évi közgyűlését *Csécsey Imre* lelkész és *Fabián Lajos dr.* főgondnok tisztelettel vezetésével. *Szilágyi György* gondnok ismertette az új költségvetés és a számadás adatait. A gondnoki tiszttől most megvált *Szilágyi György* helyébe egyhangulag *Joó Béla* presbitert, arvaszéki elnökhelyettesét választották meg. A kisorsolt presbiterek újból megválasztották, új presbiterek lettek egyhangulag választással: *Berseny Béla*, *Tudós Béla*, *Várady Kálmán*, *Fekete Károly*, *Zih József*, póttagokul választották *Varga József dr.-t*, *Hunyadi Józsefet*, *Uray Józsefet*, *Érsek Gabort*, *Vajda Iván dr.-t* és *Domonkos Gyulát*. Közgyűlési képviselőkké választották: *Berecz Károly*, *Tóth Lajos*, *Török Imre*, *Láda Miklós*, *Bánhegyesi Lajos*, *Nagy József*, *Busa János*, *Rózsa György*, *Koczkás Mihály*, *Bányai István*, *Földi Lajos*, *Szűcs Lajos*, *Pápai Lajos*, *Balogh András*, *Veres Gábor*. A gyűlés fél 1-ig tartott.

(*) Horovitz Gusztáv előadása. A harmadik kerületi polgári kör ciklusának egyik legérdekesebb délutáni volt a vasárnapi. *Horovitz Gusztáv* az *Aradi Közlöny* munkatársa tartott szabad előadást arról az érdekes témáról, hogy miként utaznak az emberek. Horovitznak, mint külföldöt járó embernek, bő alkalmat nyílott megfigyeléseket szerezni a hajók s a vonatok utasainak jó és rossz tulajdonságairól. Szellemes, közvetlen s élvezetes beszédstílusával s témájának érdekességével csaknem ötnegyedórán keresztül fokozott figyelmet és érdeklődést keltett. Sok érdekeset mondott afrikai utjáról, amelyet az elmult nyáron tett meg. Az előadás befejezése után a hallgatóság meleg óvációba részesítette Horovitzot.

(*) Meghívás. Galsa hegyközség f. évi február hó 6-án d. e. 10 órára Galsa község székházánál megtartandó rendes közgyűlésre ezennel összehívattak. Tárgysorozat: 1. F. évi hegyk. vá-

lasztók névjegyzékének a megállapítása. 2. Hegyközségi szabályrendelet módosítása. 3. Mult évi számadások felülvizsgálása. 4. F. évi hegyközségi előirányzat megszavazása. 5. Indítványok. Galsán, 1913. évi január hó 23-an. Elnökség.

A gyáriparosok közgyűlése.

(Gyáriparosok az adótörvényekről a választói jogról és a külkereskedelmi szerződésekről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 27.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének aradi fiókja vasárnap délután 5 órakor tartotta meg a kamarai székhez nagygyűlés termében ezidei évi rendes közgyűlést, amelyen a szövetség tagjain kívül az érdeklődőknek igen nagy száma jelent meg. A közgyűlés jelentőséget emelte *Hegedüs Lóránt dr.* országgyűlési képviselőnek, a Szövetség ügyvezető elnökének és *Grätz Gusztáv dr.* országgyűlési képviselőnek, a szövetség ügyvezető igazgatójának az aktuális közgazdasági és politikai kérdésekről tartott beszédei, amelyek a természet szufoltságig megtöltött közönség osztatlan tetszését és zajos helyeslését váltották ki. A közgyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be:

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének aradi fiókja folyó évi rendes közgyűlést vasárnap délután tartotta meg a tagok és az érdeklődő vendégek igen nagy száma jelenléte mellett. A közgyűlést *Fábray Sándor dr.* Acsoy. vezérigazgató, a fiók elnöke nyitotta meg. Üdvözölte az oly szép számban megjelent tagokat és vendégeket; majd visszapillantást vetett a szövetségnek és a fióknak mult évi működésére s megelégedéssel állapította meg, hogy az elmúlt esztendő súlyos viszonyai közepette a nagyiparnak az érdekvédelmi fokozottabb buzgalommal és kiváló eredményekkel teljesítette a magyar gyáripar érdekeinek védelmében és fejlesztésében maga elé kitűzött feladatát, amelyben az aradi fiók is minden tőle telhető erővel és buzgalommal támogatta. A fiók mai vendégei közül *Hegedüs Lórántot* feleslegesen tartja bemutatni, mi aradiak igen jól ismerjük az ő kiváló működését és meg vagyunk győződve arról, hogyha a Szövetségnek ügyvezető igazgatói állását az alelnökével cserélte is fel, irántunk tanúsított kiváló jóindulata és barátságát nem változott meg. A Szövetség új ügyvezető igazgatóját, *Grätz Gusztáv dr.* orsz. képviselőt örömmel mutatja be a közgyűlésnek, ismerjük a kiváló képességeit, s megnyugvással, bizalommal tekintünk a szövetségben kifejtendő munkásságára.

Hegedüs Lóránt beszédének gondolatmenete a következő volt: mindenekelőtt megköszönte a szives fogadtatást, amely személye iránt *Fábray Sándor* elnök szavaiban és a kereskedők és iparosok nagyszámmal való megjelenésében nyilvánul meg. Többféle minőségben járt már itt Aradon, volt itt *Chorin Ferenc* jubileuma alkalmával, amikor az ipartörvényt szidta, egy más alkalommal a munkásbiztosítást nem dicsérte, utóbb az agrár törekvések előnyomulását kifogásolta, most a színházi mama szerepében mutatkozik be: a gyáriparosok szövetségének új primadonnáját *Grätz Gusztáv dr.* orsz. képviselőt mutatja be (Éljenzés.) Háládatos ez a szerep, mert a bemutatkozást tulajdonképpen *Grätz dr.* maga fogja végezni, aki az ország kereskedelmi mérlegéről s ezzel kapcsolatban vámpolitikai kérdésekről és a választói reformról fog beszélni.

Beszédje tárgyul az adókérdést választotta, a melyről Aradon annyi szó esett. Mielőtt a kérdés lényegét érintené, tisztázni akarja azt, hogy kellemes adót még senki sem talált ki. Még nem ösmert embert, aki azt mondta volna, hogy no ezt az adót szívesen fizetem, mert ez kellemes adó. Az adót különben is azért fizetjük, mert fizetni kell. Gyorsirói feljegyzést hozott magával, amely *Vázsonyi Vilmos* aradi beszédjéről szól. Ebben a beszédben *Vázsonyi* őt — ujságíró nyelven szólva — alaposan megkefélté. Viasza akarja itt kefélni *Vázsonyit*. Meg kell védenie álláspontját *Vázsonyi Vilmos*szal szemben nemcsak a maga, hanem a Gyáriparosok Szövetsége érdekében is, nehogy azt higgye a közönség, hogy ez a testület, amely minden lépését alaposan meg szokta fontolni, ide-oda kapkod s aszerint foglal állást, hogy ki a miniszter.

Az adókérdésben is határozott álláspontot foglalt el a Szövetség, még pedig az ő utmutatásai alapján s minthogy ő maga egyetemi tanár is, ő tudományos meggyőződéseken alapuló nézeteit az Egyetem tértől az Országház térig vezető úton nem igen változtathatja meg, mert hiszen akkor a hallgatói joggal kétségbe vonhatnák az ő tanításainak tudományos értékét.

— Rossz néven vezetem *Vázsonyitól*, folytatta *Hegedüs*, hogy támadásait a *Teleszky* személye ellen irányítja, holott egyrészt az adótörvényeket nem ő csinálta, másrészt benne a pénzügyi tudás legkiválóbb magyar képviselőjét tisztelhetjük. Valóságos bűn elkedvetleníteni ezt a kiváló férfit a közéleti szereplésétől, hiszen olyan kevesen vagyunk, hogy még a pénzügyminiszternek is meg kell bocsátani. Az új adótörvények ellen a Gyáriparosok már 1908-ban erős támadást intéztek; akkor a Házbar — s ezt hálásan elismerhetjük — más támaszunk nem volt, mint *Sándor Pál* és *Vázsonyi Vilmos*. *Vázsonyi Vilmos*nak akkori munkánkban valóban sokat köszönhetünk. Rendkívül nehéz dolog volt az akkori képviselőházban, amely az adókérdésekhez nem értett, eredményeket elérni. *Wekerle* maga is sokat hadakozott a mi érdekünkben a saját partjai ellen is. Egy akkori képviselő indítványára kimondta a Ház, hogy a pénzügyintézetek tartalékai könnyen szerzett vagyonból gyűltek össze, arra (iz százalékos adót kell kivetni. Már most tessék elképzelni ennek a hatását Magyarországon, ahol ugyanis nehezen szokathatók az emberek a takarékoságra: a tartalékokból minden évben 10 százalékot elszedve, 10 év alatt elfogyott volna minden tartalék. Ugyan így jártak el a biztosító társaságokkal szemben s ez valószínűleg a sikkasztás jellegével bírt, mert itt a díjtartalékokat nem az intézetektől, hanem a biztosított feleltől szedték volna el. *Vázsonyi Vilmos*szal két évig álltuk a csatát s *Wekerle* szinte személyes tere is átvitte a nehezét: két évig nem tudta kimondani a keresztnevet. A revízióknak alap gondolata és eredeti kiinduló pontja az volt, hogy ezeket a hibákat az adótörvényekből kiküszöböljük.

— Nézzük már most: honnan van az, hogy a pénzügyminisztérium megesküszik arra, hogy az új adótörvények folytán 30 millióval kevesebb lesz az adóbevétele, de ezt rajta kívül senki el nem hiszi. Pedig ez így van. Oka ennek az, hogy azok, akik kevesebb adót fognak fizetni, nem kiabálnak, de azok viszont, akikre több teher vár, nemcsak maguk hangosak, a többieket is megfélemlítik. Ez a 30 millió kevesebbet elő fog állni abból, hogy a földadó 8—10 millióval kevesebbet fog hozni; ennek oka az, hogy a földadó kataszter kiigazításához nem mertünk erőltetesen hozzá fogni. A kiigazítást a törvény szerint a törvényhatóságoknak kell kezdeményezniük és feltehető-e, hogy ezt elrendeljük, pl. Pápán az *Eszterházy* grófok ellen, vagy másutt más befolyásos megyei nagybirtokos ellen. Elmarad a betét kamat adó fele is. Ez is 8—10 millió évenként s elmarad — igen helyesen — a családtagok adója és a II. osztályu kereseti adó is. Ennek el kell maradnia, mert adót kivetni minden élvezet után szabad, csak a gyerekek után nem. Ezek együttvéve kiadják a 30 milliót. Már most hirdetni a progresszív választói jogot, ugyanakkor tüntetni a progresszív adó ellen, ez a két dolog nem jár össze egymással. Ez szól *Vázsonyi Vilmos*nak.

Ami az adótörvények életbeléptetésének kérdését illeti, erre nézve *Sándor Pállal* és *Vázsonyi Vilmos*szal érték egyet és nem a pénzügyminiszterrel. 1913-ban az adótörvényeket nem lehet életbeléptetni. Ez ellen harcoltunk s célunkat elértük. A kormány az életbeléptetést elhalasztotta s meg sem mondta, hogy mennyi időre. *Mire való a további harc és izgatás?* *Vázsonyi Vilmos*ék harcmodora, akik lépten-nyomon ildomlatlanul szidják a dzsentrit, különösen alkalmas a reakció felidézésére. Ebből csak társadalmi harc lehet. Aztán a választójogról beszélt. Mi nem politizálunk s a választói jog kérdéséhez is csak abból a szempontból szólunk hozzá, — az iparosok és az ipari munkások érdekében — amelyhez értünk. (Törvénybe kellene iktatni Magyarországon, hogy mindenki csak ahhoz szóljon hozzá, amihez ért.) Foglalkozik még a készülőben levő általános sztrájk kérdésével, melyről minden tekintetben csak elítélőleg tud nyilatkozni. Sok érdemét ismeri az ipari munkáságnak ahhoz, hogy választói jogot kapjon. Csak egyet nem, azt nem ismeri el, hogy a munka abban hagyása is jogcím a szavazati jog elnyerésére.

*Hegedüs Lóránt*nak mindvégig nagy figyelemmel hallgatott, zajos tetszésnyilvánításokkal megszakított s végül lelkesen megtapsolt beszéde után a Szövetség új ügyvezető igazgatója, *Grätz Gusztáv dr.* orsz. képviselő állott fel szólásra s a külkereskedelmi viszonyaink alakulásáról, az ország industrializálásáról és a választójogi re-

formáról, mint az utóbbi egyik előmozdító tényezőjéről beszélt.

A jelenlevők Grätz Gusztáv rendkívül tartalmas fejtegetését élénk érdeklődéssel kísérték és lelkes eljenzéssel és tapsal honorálták. A közgyűlés még Fábry Sándor dr. elnök javaslatára Mátyás Jenő kamarai fogalmazót jegyzővé választotta és az elnök éltetésével véget ért.

Általános sztrájk a választójogért.

— Justh Gyula a szociálisták kongresszusán. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, január 27.

Vasárnap tartotta a szociáldemokrata párt országos kongresszusát, melyen elhatározta, hogy a választójogért általános sztrájkot rendez. Általános megbotránkozást kelt, hogy Justh Gyula, egy szinmagyar polgári párt vezére, a képviselőház volt elnöke, jónak látta részt venni a szociáldemokraták tegnapi kongresszusán. A polgári társadalom, melynek egy általános sztrájk méretetlen károkat okozna, bizonyosan megfogja magának jegyezni, kik voltak azok, kik ilyen tüntető módon buzdították a munkásságot a polgárság fojtogatására. A kongresszuson egyébként a szociáldemokrácia nemzetközi jellege erősen kidomborodott, mert egy belga szociálista francia nyelven, a bécsi magyarfaló „Arbeiter Zeitung” szerkesztője pedig németül ösztökélték a munkásokat a tömeg sztrájkra. Joggal kérdezheti a közvélemény, vajon azonosítja-e magát Justh Gyulával az egész koalíció? Nemzetközi szociálistává lett-e Apponyi, Mezössy, Kossuth Ferenc, Zichy Aladár is? Avagy csupán a Justh párt tért át a forradalmi szociáldemokráciára? Az ellenzék rettenetes lejtőre jutott és eltévelyedésének nem lehet más következménye, minthogy polgári szinmagyar választóinak bizalmát kétségbeesett politikai bukásai által végkép elveszítik. A koalíció helyesen cselekednék, ha saját reputációja érdekében Justh Gyulának tegnapi tényével a közönséget megtagadná.

A kongresszusról a következőket jelenti tudósítónk:

Mintegy kétezer ember jelent meg a régi parlamenti épület nagytermében s az utcán is tekintélyes volt a künnrokedtek száma, amikor Buchinger Manó párttitkár üdvözölte a kongresszuson megjelent Vandersmissen Laurent belga szociálista képviselőt és az osztrák szociálista párt delegáltját, Austerlitz Frigyes reichsráthi képviselőt, rövid beszéddel megnyitotta a kongresszust.

Az elnöki megnyitó után Vandersmissen belga párttitkár a belgiumi szociáldemokraták testvéri üdvözlését, Austerlitz osztrák képviselő pedig az ausztriai szervezett munkásság együttérzését tolmácsolta, Buksey Vilmos zágrábi kiküldött pedig a magyar szociáldemokrata párt támogatásáért most teljes mértékű viszonzást ígért.

A bizottsági jelentés és Vágó József építész levelének felolvasása után, amelyben Vágó 1000 koronát adományoz a tömegsztrájk céljaira, szünet következett, amely után Garami Ernő előadó tartott beszédet. Hivatkozott a királyi szóra, amely általános, egyenlő és titkos választói jogot ígért. A király személyének bevonása miatt a hatóság képviselője felszólaít és a gyűlés feloszlását helyezte kilátásba. Birálta a Lukács—Tisza-féle jogfosztó választói törvényjavaslatot, amely valóságos karrikatúra a népjogoknak. Minden erővel és a legerősebb fegyverekkel kell küzdenie — mondotta — a proletáriatusnak. Most döntő ütközetre indul az ország szervezett munkássága. Nem a militarizmus ellen, hanem a legelemibb népjogokért. A végző harc eszköze: a tömegsztrájk lesz, mely csak úgy előzhető meg, ha a Lukács-féle választói törvénytervezet pusztulni fog. A kor-

mány fenyegetései a munkásságot nem riasztják meg.

Garami beszéde után a délelőtti ülés véget ért. Délután három órakor folytatta ezután a kongresszus ülését, amelyen az egyes szakmunkásszervezetek kiküldöttjeinek felszólalásai után elfogadták a szociáldemokrata párt határozati javaslatát, amelyben a pártgyűlés felhívja a szervezett munkásságot a Lukács-féle választói törvénytervezet elleni legélesebb harcra.

A határozati javaslat a következő: Felhatalmazza a kongresszus a pártvezetőséget arra, hogy e harcot azokkal az eszközökkel vívja meg, amelyeket jónak lát és utasítja arra is, hogy kellő pillanatban hirdesse ki az egész országra kiterjedő tömegsztrájkot, amelynek idejét, tartamát és minden részletének megállapítását a kongresszus a pártvezetőségre bizza.

Kimondja még az elfogadott határozati javaslat, hogy ha szuronyok közt törvény lenne, a Lukács féle javaslatból, a szociáldemokrata párt nem vesz részt az ez alapon tartandó választásokon, hanem minden erejével a törvény revízió járá törekednek.

A szociáldemokrata párt kongresszusán Justh Gyula is megjelent.

Nem maradnak semlegesek a nagyhatalmak.

— Törökország folytatni akarja a háborút. —

Saját tudósítónktól.

Arad, január 27.

Folytatni kell a háborút.

Páris: A Temps tudósítója jelenti Londonból: Egyre valószínűbbé válik, hogy a háborúnak folytatása elkerülhetetlen. A nagyhatalmak, a melyek három héttel ezelőtt azt kívánták, hogy a balkáni államok nyugodtan viselkedjenek, megígérték, hogy Törökországot engedékenységre fogják rábírní. Ma azonban kijelentik a balkáni államoknak:

— Mi semmit sem tehetünk értetek, mert hogy energikus közbelépésre vállalkozunk, ahhoz nem vagyunk eléggé egységesek. Legjobb volna, ha magatok döntenétek el azt, hogy mi nek kell történni és ha újra a fegyverhez nyulnátok.

A nagyhatalmak nem titkolják a balkáni államok előtt, hogy újabb ember- és pénzáldozatukért végül még sem kaphatnának többet, mint amennyi most a kezükben van. A balkáni delegátusoknak figyelembe kell venniük, hogy a nagyhatalmakra nem számíthatnak. Németország egyre jobban visszahúzódik az energikus nyomástól és Németország viselkedése miatt a flottademonstráció valószínűtlennek látszik, Oroszország sem mer a tettek terére átmenni s ama biztosítások ellenére, amelyeket Szaszanov Pétervárott és Gries nagykövet Konstantinápolyban tett, valószínűbb, hogy Oroszország nyugodtan fog maradni. Mindezek alapján a szövetségesek tisztába kezdenek lenni azzal, hogy mégis csak legjobb lesz, ha újra fegyverhez nyulnak, mert bármily nagyok lesznek is az újabb áldozatok, nem lesznek nagyobbak annál a kompenzációnál, amelyet Európa közbelépésének jutalmául követelni fog. Ha a török kormány egy két nap alatt nem felel a nagyhatalmak együttes jegyzékére, akkor a balkáni szövetségesek végképen megszakítják a béketárgyalást és fölmondják a fegyverszünetet.

A porta válasza.

A minisztertanács a porta válaszejegyzékéről tárgyalt, amelyet valószínűleg a külügyminiszter végleges kinevezése után fognak átnyújtani. A nagyvezérnek egyes diplomatákkal szemben tett kijelentéseiből arra lehet következtetni, hogy a válasz engesztelő hangon lesz tartva, mert a kor-

mány át van hatva attól az óhajtól, hogy a hatalmakkal az érintkezést fönntartsa és velük a tárgyalást folytassa.

Uj ajánlat.

London: A török kormány a balkáni delegátusok elé a következő ajánlatot fogja terjeszteni: Drinápoly s körülötte egy keskeny terület semleges zóna marad Törökország és Bulgária között, annak a semleges zónának mintájára, amelyet Svédország és Norvégország különválásuk alkalmával megállapítottak. Ezt a zónát nem szabad megerősíteni, benne senki katonaságot nem tarthat és autonom terület lesz, valamelyik európai kisebb állam uralkodócsaládjából kinevezett kormányzó igazgatása alatt.

Konstantinápoly: Az új török kormány egykedvűen vette azt a hírt, hogy a bolgár békedelegátusok Londonban meg akarják szakítani a tárgyalásokat. Fenyegetésnek tartják ezt a portán, amely csak arra való, hogy a hatalmak közbelépjenek, pedig Törökország nem engedheti át Drinápolyt, hacsak nem akar belső forradalmat előidézni. A legtöbb, amit megadhat a török kormány, az volna, hogy elfogadja Sir Edward Grey egy előbbi közvetítő javaslatát, amely Drinápolyt semlegesnek akarná nyilvánítani. Jellemző, hogy az új török kormány erősen számít azokra az elmentékre, amelyek Szófia és Bukarest között létesedtek, még ennél is jobban bíznak a hatalmak között várható egyenletlenségben.

Fogoly a szultán.

Konstantinápoly: Konokul tartja magát az a hír, hogy az ifjú török kormány a szultánt foglyul őrzi palotájában és hogy Enver beyt azért nevezték ki a palota parancsnokának, hogy a szultántól mindenkit, aki az ifjú törököknek nem tetszik, távol tartson s az ilyen elemeket a palotából is eltávolítsa.

A hatalmak.

Bécs: A nagyhatalmak konstantinápolyi nagykövetei azt a sürgős tanácsot adták a portának, hogy Európa együttes jegyzékére mielőbb válaszoljon. Ez egyáltalában nem jelent pressziót, a mire most egyetlen nagyhatalom sem gondol. Az új-török kormány válasza tehát a legközelebbi napokra várható. Itt bíznak abban, hogy ez a válasz előzékeny lesz és nyitva hagyja az utat a további tárgyalásra. Ha azonban ez a remény nem válnék valóra, vagy ha a tárgyalás eredménytelenül végződne és a háborúnak újra való kitörésére vezetne, erre az esetre a hatalmak elvannak tökévelve, hogy az új háborút mindenképpen lokalizálják és hogy ismét semleges viselkedést tanúsítsanak. Egyes hatalmak esetleges külön akcióját itt már azért sem tartják valószínűnek, mert a kabinetek mind azt a meggyőződést vallják, hogy csakis egységes eljárással menthetik meg az európai békét.

Berlin: A Lokalanzeigernek római tudósítója jelenti: Az olasz nagykövet a Tribuna munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette: Ha ismét kitör a háború, aligha fogják a nagyhatalmak megtartani semlegességüket.

Románia és Bulgária viszálya.

Bukarest: A miniszterelnök a tegnapi koronatanács határozata alapján azt az utasítást küldte a szófiai román követnek, kérje meg a bolgár kormányt, hogy siettesse a tárgyalást és igyekezzék mentül előbb befejezni. A további halogatás nem volna a két ország jó viszonyának további fönntartása érdekében. Az utasítás barátságos, de határozott. Benne van a többi közt, hogy a román kormány attól a kívánságtól van eltelve, hogy ne idézzen elő európai bonyodalmat és hogy a kölcsönös megegyezést lehetővé tegye. A Danev és Misu között Londonban folyó tárgyalásról azt jelentik, alapos remény szerint a differenciák

kölesönös engedményekkel a legrövidebb idő alatt el fogják intézni.

Bukarest: Ma itt igen kritikus hangulat uralkodott. Megjött a híre annak, Misu és Danev megkezdtek a tárgyalásokat, de ebben kevés reményt látnak és a helyzetet igen komolynak tartják.

A Pécskai Takarékpénztár közgyűlése.

— 25 éves évforduló. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 27.

A megyei vidéki pénztárak között az első helyet méltán elfoglaló Pécskai takarékpénztár vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését. A szép számban megjelent részvényeseket dr. Issekutz Marcel igazgató-elnök üdvözölte és konstataálta, hogy a közgyűlés a törvény és az alapszabályok kívánalmainak megfelelően lett egybehívva. Konstataálja, hogy 34 részvényes van jelen, kik 911 db részvényt letéteményeztek és így a közgyűlés határozatképes, miért is azt megnyitottnak nyilvánítja. A jegyzőkönyv hitelesítésére Kelemen Mihály és Garlati János részvényeseket kéri fel.

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését Reiner Adolf ügyvezető-igazgató terjesztette elő, melyből örömmel győződtek meg a megjelent részvényesek, hogy az intézet vezetősége a hozzáfűzött reményeket a lefolyt évben is teljes megelégedésükre elégítette ki.

Az egyes üzletágak forgalma nagyjából a tavalyi keretek között mozgott. Bevétel álladéka dscára a haborus hírek nyugtalanító hatásának, nem hogy nem csökkent, de még inkább emelkedést mutat, mely körülmény csak újabb bizonyítéka annak a megszilárdult bizalomnak, melylyel a betevő felek viseltetnek az intézettel szemben. Betét álladéka 2 millió koronát, kihelyezéseinek egyenlege pedig a 3¹/₂ millió koronát is meghaladják.

Üzleteredménye minden tekintetben jónak mondható, mely körülmény magasabb osztalék fizetését is lehetővé tenné, és hogy ezt az igazgatóság még sem indítványozza, teszi azért, mivel részvényeseinek jól gondozott érdekeire nézve a kamathozadék állandóságát és a tartalékalap nagyobb mérvű gyarapítását tartja célirányosabbnak.

Az évi tiszta nyereségy 82.011.66 koronát tesz ki, melyből osztaléka, a múlt évihez hasonlóan részvényenként 15 koronát fizet az intézet. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentésnek meghallgatása után, a bíráló bizottság tagjává megválasztotta a közgyűlés Pálkás Szimeon ópécskai földbirtokost.

A közgyűlés berekesztése előtt Povázsay Soma részvényes szólalt föl, ki azt hiszi, nemcsak a maga, de az összes részvényesek nézetének és óhajának ad kifejezést akkor, amidőn az elért szép eredményért úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak és bíráló bizottságnak, valamint az intézet tisztviselői karának, jegyzőkönyvi köszönet megszavazását ajánlja.

A lefolyt évben uralkodó felette súlyos és nehéz viszonyokat fényesen állotta ki az intézet, melyet a heterjesztett számadatok teljes megelégedésünkre igazolják, kétszeresen megérdemli tehát az intézet vezetősége, hogy neki ezért köszönettel és elismeréssel adózzunk.

Egyhangú éljenzéssel tette magáévá a közgyűlés Povázsay Soma részvényes indítványát.

Elnök ezután, megköszönve a részvényesek szives megjelenését a közgyűlést berekeszti.

Jelen voltak: Éliás Salamon, Fülöp Lejos, Burger Jakab, Katona Antal, Harsányi Marton, Kelemen István, Kelemen András, Kelemen Mihály, Donáth József, Donáth András, Lelik István, Puskás Maxa, Gavrilovits István, Reiner Adolf, Laugfelder Mór (Szeged), Issekutz Marcel dr., Friedmann József dr., Novák Aurél dr., Povázsay Soma, Rosenfeld Károly, Stomoru István, Scherer Konrad, Éliás Izidor, Garlati János, Éliás Simon, Dózsa Dezső (Arad), Leitner Pál, Polónyi István, Katona József, Siklován Maxa, Kvesik János, Schneider János, Juhász András és Fülöp Viktor Győző.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Kedd: Éva operetta. (A címszerepben Kállay Jolán.

Szerda: Faun, vígjáték.

Csütörtök: Velencei kalmár, dráma. (Ivánffy Jenő felléptével.)

Péntek: Judith, szimfonia. Itt először. (Ivánffy Jenő fellépével.)

Szombat: Judith, szimfonia.

Vasárnap: Délután: Bál az udvarnál, operetta. Este: Tatárjárás, operetta.

* Harmadik filharmoniai hangverseny.

Ha a vasárnapi hangverseny külső kereteit helyesen akarjuk megítélni, akkor be kell vallanunk, hogy Casals óta még nem telt meg ennyire a terem s hogy Ysaie óta nem volt itt olyan hegedős, kinek a lélek mélyéből fakadó művészi átérzése az esztetikuskától a művelőzet alapjául megkívánt u. n. utánérzést (Nachempfinden) a közönségtől oly teljesen ki tudta volna váltani, mint *Telmányi Emil*. Már az a tény, hogy Beethoven hegedűversenyét választotta, záloga volt annak, hogy nem a technikai bravour olcsó hatásaira pályázik. Hanem azért, hogy ezt a szinklasszikus művet a hangversenylátogató közönség nem muzikális dispoziciója többsége előtt diskreditált „klasszikus” jelző rehabilitálásával egy élő valóssággá elevenítette, mely egy verőfényes tavaszi idillként hatott, hol a pacsirta trilláit s a pástor-dalok vidámságát az itt-ott báránnyelűk tovasuhanásaként felbukkanó moll fordulat csak változatosabbá teszi — mondom azért, hogy egy klasszikus versenybe annyi életet, érzést vitt be, a mennyit csak egy izig-vérig muzikus temperamentum képes, kinek megvan az a nagyterjedelmű érzelmi skálaja, ami egy Beethoven méltó visszaadásához kell: felnyitotta a szeméit a klasszikus zenét nem értőknek. „Hja, ha így is lehet egy klasszikus művet előadni, akkor kapitulálnunk kell, akkor mi is hívei vagyunk a klasszikus zenének, mert látjuk, hogy hiszen itt is az érzelem a fő” mondták akárhányan. A zenekari kíséret kelletlenül diszkret volta arról győződött meg bennünket, hogy a zenekar máskor is kísérhetné a szólót, csak tanulhatnak vele, mint a mai est dokumentálta. A zsefolásig megtelt teremben percekig tombolt a tapsvihar, mely *Zelner Sándor* karnagyának is szólt, úgy, hogy *Telmányi*nak, a berlinivé lett ifjú aradi hegedűművésznek négy ráadást is kellett játszania. Köztük *Paganini* 9. etudejét a saját arrangementjában régebbi tanárának, *Unger Mór*nak zongorakíséretével. A kiváló zenetanárnak is kijutott az ünneplésből *Hubay Jenő* révén nagygyá lett volt növendéké mellett. zenekar önálló számként játszotta *Schubert* 3. szimfóniáját még *Telmányi* előtt. A poetikus mű nagyon tetszett. Ellenben majdnem teljesen hatástalan maradt a *Telmányi* Beethoven játékatól fascinált közönség előtt a hírhedt *Richard Strauss* „Rózsalovag” suiteje, pedig e művében a szerző a közönségnek concessziókat tesz s valóban szép dalaink is vannak, a diszsonanciák pedig megnyirbálva kerültek elő, sőt a legényesebb szám, a 6. el is maradt. Ugyiszik *Richard Strauss* Beethoven után nehéz falat. Utolsó szám volt *Rossini* Tarantellája. Ugy halljuk, hogy a közönségnek megfelelően *Telmányi* mindjárt a jövő szezonra is angaszták a filharmonikusok s akkor a Goldmark koncertet adja majd elő.

* *Imre Sándor* dr. felolvasása kedden délután 8 órakor kezdődik a városházán. A kiváló szociológus és pedagógus író a déli gyorsvonattal érkezik Aradra. *Wesselényi gondolatvilága* tárgyú előadása után *Novák Irén* szimfónikus előadása után a következőket: 1. A szerelem sokat köszönhet a kereszténységnek, írta *France Anatol*; 2. Az én szerelmem, írta *Nansén Peter*; 3. Mese a szerelemről, írta *Wilde Oszkár*. Előadás után

8 órakor *Imre Sándor* tiszteletére a Központi Szálló külön szobájában vacsora lesz étlap szerint, melyre a Kölcsey egyesület tagjain kívül a népoktatási és középiskolai tanítók közül sokan előre bejelentették részvételüket. A rendezők minden érdeklődőt szívesen látnak.

* *Adorján Andor* felolvasása. A munkástelep köznevelődési egyesületének égisze alatt *Adorján Andor*, Az Est munkatársa, aki a balkáni háború alatt lapjának harc éri tudósítója volt, felolvasást tartott tegnap a háborúról a városháza nagytermében. A felolvasást *Varjassy Lajos* polgármester vezette be. *Adorján*, kit csillogó stílusu leírásából már ismert az aradi közönség, közvetlenül, színesen, élénken, állandó érdeklődés közepette beszélt élményeiről, beszámolt impresszióiról s pompás leírásaival szinte élénk varázsolta a véres háború egyes jeleneteit. A felolvasáson, amelynek jövedelme a ségai köznevelődési ház alapját gyarapítja, nagy számu publikum jelent meg, amely lelkesen ünnepelte a hívaló újságit.

* A színház igazgató közleményei. *Éva Kállay Jolán*nal. Kedden ismét *Lenar* csodaszép operettje, ezidei nagy slágere, az Éva kerül színre. A címszerepet ezúttal *Kállay Jolán* játsza, akinek az egyik legkitűnőbb alakítása s aki az Éva kreálásával nagy és páratlanul álló sikert aratott. — *Ivánffy Jenő* *Aradon*. Csütörtökön kezd meg vendégjátékát *Aradon* *Ivánffy Jenő*, a budapesti Nemzeti Színház művésze, akinek nagy színészi, alakító képességét nem kell külön hangsúlyozni. A művész első fellépte a velencei kalmárban lesz: *Shylock* szerepét játsza. A második és harmadik fellépése *Hebbel Judit* jában lesz, ezúttal *Holofernest* kreálja. A fellépésnek külön érdekessége az is, hogy a *Judit* nek ez lesz *Aradon* a bemutatkozó előadása; a címszerepet *Keszler* játssa, a darabot *Keszler* rendezi.

* *Ujságkiadó Tisztviselők Almanachja*. Az Ujságkiadó Tisztviselők Egyesülete, melynek tagjai a fővárosban megjelenő napilapok kiadótulajdonosai és azok tisztviselői, ez évvel megalapításának huszonötödik évébe lép. Az egyesület, tagjai anyagi jövőjéről gondoskodik, ha azok nyugalomra kényszerültek és ellátja az özvegyeket és árvákat. E humanitárius gondoskodás, évről-évre nagyobb terheket ró az egyesület anyagi állapotára és e helyzeten könnyítendő, elhatározta a *Singer Zsigmond* főrendinári tag és a *Pester Lloyd* főszerkesztője, valamint *Sümegei Vilmos* orsz. képviselő a „Magyarország” vezérigazgatója elnöklése alatt álló igazgatóság, hogy kiadja az *Ujságkiadó Tisztviselők Almanachja* című évkönyvet, melynek tiszta eredménye az egyesület anyagi gyarapodására fog szolgálni. Az Almanachot, mely negys az oldalon 30.000 példányban fog megjelenni s melynek tartalmát, közéletünk kitűnőségei: államférfiak, főpapok, pénzügyi előkelőségek, az irodalom jelesei fogják megírni, *Herzeg Elemér* szerkeszti. Az Egyesület és annak élén álló sajtó-kiválóságok neve elég biztató arra nézve, hogy az Almanach tartalma a magyar irodalom szenzációja lesz.

* *Magas iskola*. (Cirkuszdráma az Uránia-ban.) Az élet kiszámíthatatlan a maga szeszélyeiben. Sokszor követi a vélt legnagyobb boldogságot egy még nagyobb, mintha kárpóvást akarna nyújtani az elvesztettért. Az Uránia fenomenális új képén egy ragyogó szép fiatal asszonyt elhagy a férje és az asszonyt, aki egy előkelő cirkusz műlovarnője, a véletlen olyan ismelettséghez juttatja, mely meghozza számára a legteljesebb boldogságot. Gazdag fantáziával és egyszerű kiállításban kerül a közönség elé ez a dráma, mely ismét dokumentálja, hogy milyen nem remélt magaslatra emelkedett a moziművészet. Lebilincselő, elragadóan szép kép a Magas iskola, melyet óriási tetszés mellett mutatott be a legújabb balkáni eseményekkel együtt az Uránia-színház. 175

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — 151
Nyomda	— — — — 151

Meghalt a legidősebb Habsburg.

(Rainer főherceg halála. — Az orvosok tévedése.)

Saját tudósítónktól.

Bécs, január 27.

Bécsből jelentik: Rainer főherceg ma délután öt órakor meghalt. Agóniája huszonöt óráig tartott. Halálós ágyánál az uralkodóház összes tagjai együtt voltak. A palota előtt sűrű tömeg állott. A halál bekövetkezését azonnal telefonon közölték öfelségével Schöabrunnba. A városban, ahol a halálhír néhány perc alatt elterjedt, általános gyász uralkodik, különösen a Wieden kerületben, ahol a főherceg lakott. A halálhír következtében néhány bálát lemondtak, így például a Fehér Kereszt és a Concordia bált. Számos magánépületen gyászlobogó leng. A hivatalos Wiener Zeitung délután hat órakor kiadást adott ki, amelyben hosszabb nekrológot közöl Rainer főhercegről. Elmondja, hogy 1827-ben született s hogy e hónap 11-én fejezte be nyolcvanhatodik életévét. 1852-ben ezredessé nevezte ki s öt évvel később, miután a kormányzat több terén tevékenykedett, öfelsége az állandó Reichsrat élére hívta meg. A februári alkotmány 1861. február 26-án lépett életbe s mint első miniszterelnököt örömtelt várakozással üdvözölték. 1865-ben visszalépett a miniszterium vezetésétől, ismét sokoldalú tudományos buvátkodásnak és művészeti érdeklődéseinek szentelte magát, majd öfelsége bizalma az ujonnan szervezett Landwehr felelősségteljes főparancsnoki állására helyezte. Az ő nevéhez fűződik az a nagyzerű fejlesztés, melyet az osztrák véderőnek ez a fontos ága elért. Rainer főherceg egész életében bőkezű protoktorja volt a bécsi Akadémiának.

Bécsből jelentik: Délután három óra tíz percig az egyik kezelő orvos úgy vélte, hogy Rainer főherceg szív működése és érverése megszűnt. Közölte a környezettel, hogy Rainer főherceg meghalt. Néhány perc múlva azonban a főherceg életjelt adott magáról s az orvosok konstatálták, hogy tévedtek. Hivatalos helyen megcáfolták a halálhírt és a királynak is jelentés ment a tévedésről. Azután már alig volt észlelhető a szív működés öt óra nyolc percig, amikor a főherceg kiszívódott.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A hercegi jószágkormányzó pöre. Érdekes sajtópöret tárgyalt ma az aradi büntető törvényszék egyik tanácsa Lehmann Viktor törvényszéki bíró elnöklése mellett. Bolgár Lajos, az Aradi Közlöny felelős szerkesztője 1911-ben azt írta, hogy Prokopp Gyula, most Battonyán lakó nyugalmazott jószágkormányzó, amikor az Ipsziant hercegek keveremesi uradalmát igazgatta, *vosszul bánt a néppel*. Azonkívül azt is állította a cikk, hogy a keveremesi birtok eladása alkalmával megakartá akadályozni, hogy a szegény keveremesi nép földhöz jusson. Azt akarta, hogy ő és Braun Markus földügynök közbenjöttével történjen a birtokeladás, mert az neki anyagi hasznot jelentett volna. A jószágkormányzó panaszára az aradi törvényszéknek ma kellett volna az ügyet tárgyalni. Bolgár, a cikk tartalmának bizonyítására több tanút idéztetett meg Kevermesről, akik már a vizsgálóbíró előtt Prokopp ellen vallottak. Természetesen Prokopp is jelentett be tanukat a maga védelmére. A mai tárgyaláson Prokopp ügyvédje tárgyi okokból ellenezte a valódiság bizonyítását. Bolgar védője Krenner Zoltán dr., a valódiság bizonyításának megengedése mellett az ügynek esküdtiszékhöz való utalását is kérte, mert Prokopp, amikor az inkriminált cselekményeket

elkövette, törvényhatósági bizottsági tagja volt Csanádmegyének. Prokopp Gyula jogi képviselője és fia Prokopp Jenő dr. ellenezte az esküdtiszékhöz való utalást. A törvényszék elfogadta a védő érveit és esküdtiszék elé utalta az ügyet.

Herceg Ferenc a Vojnich díj nyertese.

— Az Akadémia ítélete. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, január 27.

A Magyar Tudományos Akadémia mai teljes ülésén a kétszer koronás Vojnich díjat Herceg Ferenc „Eva boszorkány” című drámájának ítélte oda. Este hat órakor nyitotta meg Berzevicsy Albert az ülést. Császár Elemér dr. levelező tag felolvasta az 1912. évi Vojnich-jutalomról írt jelentést, mely szerint a bírálóbizottság tagjai: Heinrich Gusztáv, Császár Elemér és Ferenczi Zoltán egyhangulag Herceg Ferenc Éva boszorkányát ajánlják díjazásra.

A jelentés elmondja, hogy az elmúlt évben összesen 16 eredeti magyar színmű került bemutatásra. Egy két dráma nem volt jó, a többiek közül pedig azok érték el a legnagyobb hatást, amelyek a tudományos bírálatot legkevésbé bírják el. A szerzők többnyire olyan darabot írtak, melyek a közönség igényeit aielégítik, színpadi siker arattak, de azzal nem törődtek, hogy műveik az esztetika elveinek is megfeleljenek.

Molnár Ferenc A Farkas című művéből több olyan kellék hiányzik, mely a darabot irodalmi értékűvé tenné. Liptai Imre és Gábor Andor színművének, a Sarkantyúnak, valamint Benedek Marcel Az erősebbjének témája nem érdekes, így a darabok csak felsikert arattak. Ferenczi Ferenc, a Szerelmek utjai című darabjában nem tudta megoldani merész koncepciója tárgyát.

A dráma kellékeinek legjobban megfeleltek Bánffy Miklós gróf Nagyur-ja és Herceg Ferenc Éva boszorkánya. A Nagyur kétségtelenül nagy hatást ért el, de a darab az elemzést alig állja. Bánffy Miklós műkedvelő, a szó legnemesebb értelmében. Herceg Ferenc Éva boszorkánya szerzőnek nem legsikerültebb alkotása, nem örökbecsű dráma, de a többi színműveket felülmúlja. Romantikus mese, szimbolikus tragédia, egységes, szerves, teljes mű, melynek mélyebb értelme van, bár több benne a művészet, mint az igazság.

A bíráló-bizottság javaslatát a teljes ülés vita nélkül elfogadta és így a Vojnich-díjat egyhangulag Herceg Ferencnek ítelték oda.

A jószáshelyi országos képviselő választókerület nemzeti munkapártja s hó 26-án Jószáshelyen Román István dr. elnökielte alatt gyűlést tartott, amelynek célja az volt, hogy a tervezett választójogi törvény radikális irányzatával szemben nemzeti alapon alkottassék meg. A gyűlés határozatából kifolyólag a kerület képviselőjéhez Almásy Ötvérhez, Lukács László miniszterelnökhöz és Khuen Héderváry Károly grófhhoz, az orsz. nemzeti munkapárt előadóhoz a következő táviratokat intézték:

A jószáshelyi választókerület nemzeti munkapártjának mai napon tartott gyűlése a választójogi törvényjavaslat heterjesztése alkalmából kiváló tisztelettel üdvözli Nagyméltóságodat és a magas kormány tagjait és kéri, hogy teljes erejükkel odahatni méltóztassanak, hogy a törvény a radikális irányzattal szemben a magyar állam nemzeti jellegét és közéletünk nyugodt fejlődését biztosító demokratikus alapon alkottassék meg.

Legendák

a Rothschild házról.

— Megcáfolt könyv. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 21.

A tavasszal jelent meg a könypiacon Balla Ignácnak „A Rothschildok” című könyve, amelynek szinte példátlanul álló könyvtárosi sikere volt. Egymás után jelent meg a könyv német, francia, olasz kiadása, most pedig angol nyelven jelent meg s Londonban nagy feltűnést keltett.

A londoni Rothschild-ház feje — mint a Berliner Zeitung am Mittag jelenti — minden erájével azon volt, hogy a könyv megjelenését megakadályozza. Több ügyvédet bízott meg azzal, hogy eszközölje ki a könyv baltítását, de ez nem sikerült neki. Most azonban Wolf Lucian, az ismert publicista a Daily Telegraph ban hosszú cikket írt, amelyben széjjel tépi azokat a romantikus történeteket, amelyek a Rothschild-ház vagyonának eredetéről szólnak.

Lucien Wolf azt írja, hogy Balla könyvének mindjárt az első adata, az tudniillik, hogy a Rothschild ház első ismert őse az 1755-ben elhunyt Rothschild Amschel Mózes volt — téves, s téves az is, hogy ez a Rothschild Amschel Mózes szegény házaló lett volna. Lucien Wolf bizonyítja, hogy Frankfurt város és a frankfurti zsidó hitközség irattárában levő okmányok alapján a Rothschildok családfáját egész 1580-ig lehet visszavezetni. „A vörös címerhez” („zum roten Schilde”) címzett házat 1567-ben építtette Rothschild Izsák, de a mostani bankar dinasztianak szülőháza egy másik és pedig „a zöld címerhez” címzett („das Haus zum grünen Schilde”), amelyet 1780-ban vett meg Rothschild Amschel. De ez a Rothschild Amschel nem volt házaló, hanem tekintélyes kereskedő, aki rokonaival szövetkezve már banküzletekkel is foglalkozott.

Ezután Lucien Wolf azzal az ismert mesével foglalkozik, amely szerint Rothschild Náthán végig nézte a wateriooi ütközetet s annak befejezte után rögtön Londonba sietett s félrevezetve a csata eredményét illetőleg a börzét, ügyes manipulációkkal milliókat haragsolt össze. Ez a mese csak 1846-tól kering. Ekkor jelent meg egy broszúra, amelyet szobában a szerzője, Dainwael György még megjelenése előtt egy zsarolólevél kíséretében beküldött Rothschild James barónak. Miután a nemes szerző nem kapta meg a kívánt összeget, megjelent a pamflett. Rothschild James azonban ekkor nyilvánosan megbizonyította, hogy fivére, Náthán a wateriooi csata napján, 1815. június 18-án nem volt Belgiumban, sem a csatátér közelében s hogy az egész erőltetett gyorsaságu utazásról és a börze manipulációról szóló híresztelés tisztára légből kapott. — Tény ugyan az, hogy Rothschild Náthán Wellington győzelmének híretét két futarja révén elsőnek tudta meg Londonban, de a nirt rögtön a hivatalos körök tudomására hozta, melyek kétkedéssel fogadták, sőt el sem hitték a győzelem híret. Harmadik órával később az államkancellár azt a bizalmi missziót bízta rá, hogy a főhadiszállásra pénzt szállítson s Rothschild Náthán a csata után következő második éjjel utazott el Brünzelbe.

Azt a híresztelést pedig, hogy Rothschild Náthán a csata eredményéről hamis híreket terjesztett volna s mikor ennek következtében a kurzusok estek, az értékpapírokat összevásárolta, megcáfolták a „London Courier” című hivatalos börzeleap 1815. évfolyamának júniusi lapja. Ezek igazolják, hogy Rothschild Náthán kezdetől fogva optimista volt, „à la hausse”, az értékpapírokat emelkedésére játszotta s már június elejétől kezdve vásárolta a londoni börzén, a „stock exchange”-on

a papirokat, holott a waterlooi ütközet csak 1815. június 18-án volt. Természetes, hogy Napoleon legyőzése után, mikor az árak automatikusan emelkedtek, szerencsés spekulációja révén nagy összegeket nyert.

HIREK.

Tisza István gróf a Nemzeti Kaszinó választmányában.

— Szemere Miklós külön vonata. —

Arad, január 27.

A két legelőkelőbb magyar kaszinó, a *Nemzeti Kaszinó* és az *Országos Kaszinó* vasárnap tartotta meg rendez évi közgyűlését.

A *Nemzeti Kaszinó* közgyűlésén politikai mozgalom is volt s a tebtényes ellenzék törekvése ellenére mégis bekerült a választmányba Tisza István gróf. Az országos Kaszinó közgyűlése a rendez keretben folyt le.

A Nemzeti Kaszinó vasárnap délelőtt tartotta meg nyolcvanhetedik rendez közgyűlését *Széchenyi Béla* gróf koronaőr elnöklésével nagy érdeklődés mellett.

A folyó hivatalos ügyek elintézése után a választásra került a sor. A kaszinó *hét száz tagja közül háromszázötvenkettő szavazott le*. A mostani választás a szokottnál nagyobb érdeklődést kellett, mert a mozgalomba Tisza István gróf jelölése révén a politikai küzdelem is belevegült. Új választmányi tag lett *Zichy Antal* százkilencven szavazattal *Szeredai Aladár* helyett. A Tisza István gróf ellen megindult mozgalom hevességének egyik jele az is, hogy például *Szemere Miklós* vasárnap reggel Bécsből *különvonaton jött Budapestre*, hogy Tisza ellen szavazhasson. Tisza grófot azonban mégis megválasztották *249 szavazattal*. A tavalyi igazgatóság tagjait, *Edelsheim-Gyulai Lipót* grófot és *Szóll Kálmánt* ismét megválasztották.

A választás eredményét a február 2-án tartandó folytatólagos közgyűlésen hirdetik ki. Akkor tartják meg a hagyományos *Széchenyi-lakomát* is.

Az Országos Kaszinó *Teleki Géza* gróf elnöklésével tartotta meg közgyűlését. A folyó ügyek elintézése után megalakították a választmányt és megválasztották az igazgatót. Igazgató ismét *Wekerle Sándor dr.* lett, akit nagy lelkesedéssel ünnepelek. A közgyűlést követő lakomán, melyen *Wekerle* beszédet mondott a választójogról és éva intette a kormányt, hogy óvja meg az ország nemzeti jelegét.

— A német császár születés napja. *Bécsből* jelentik: A német császárnak ma volt születésnapja. Ez alkalommal *Károly Ferenc József* főherceg megjelent a bécsi német nagykövetségben és a király szerencsekívánatait tolmácsolta.

— *Fejérváry Géza* báró távozott. *Budapestről* jelentik: *Fejérváry Géza* báró, akit körülbelül egy hónappal ezelőtt nevezett ki a király a nemesi testőrség kapitányává, tegnap délután lakoma keretében búcsuzott el a tisztikartól és ma délután két órakor a nyugati pályaudvaron elutazott. A pályaudvaron megjelent *József* királyi herceg, *Hazai Samu* miniszter, *Karátson Lajos* államtitkár, *Tertyánszky* hadtestparancsnok, körülbelül háromszáz táborkok és törzstiszt és a 23-ik gyalogezred diszszázada.

— Tizenhat millió örökség. *Budapestről* jelentik: Ma temették el *Leipzig* Vilmos szeszgyárost, óriási részvét mellett. Az elhunyt után tizenhat millió korona vagyon maradt, a végrendeletet holnap bontják fel. Érdekes, hogy *mind egyik unokájának százezer koronát hagyományozott*. Állítólag igen nagy összegeket hagyott jótékony célra.

— A parlamenti őrség szervezete és ruházata. *Budapestről* jelentik: A parlamenti őrséget olyan formában fogják megalkotni, mint az udvari gárdát, ruházata pedig teljesen azonos lesz a magyar koronaőrrel. E szerint a jelentés szerint hatvan emberből fog állani a parlamenti őrség három tiszt vezetése alatt. Ezek között lesz egy törzstiszt, egy kapitány és egy főhadnagy. A legénységet a hadseregből fogják rekrutálni, még pedig altisztekből; valószínűleg mind őrmestereket fognak behívni erre a szolgálatra. A parlamenti őrség ruházata a következő lesz: fekete attila, ugyanabban a formában, mint a magyar koronaőrnek az attilája. A tiszték ruházatán aranyzsinórzat lesz, a legénységen meggyvörös paszománt. Fekete nadrágjuk lesz vörös csikkal. Sisakjuk ősmagyar mintázatú lesz, olyanforma, mint a fővárosi rendőrségé. A tiszték gárdapótléket kapnak tiszteletükhez és ugyancsak a legénység is fog pótléket kapni. Ugy a tiszték, mint a legénység fegyvere gyalogsági tiszti kard és ismétlődő pisztoly.

— A hadtestparancsnokság az Aradi Közlönynek. Az Aradi Közlöny szerkesztősége 128 korona 64 fillért gyűjtött a határvidéken szolgáló tartalékos katonák számára. Ezt az összeget a temesvári hadtestparancsnokság a következő átiratban közölte meg lapunknak.

A hadtestparancsnokság a küldött pénz ajándékért 128 kor. 64 fillért a határvédelmi szolgálatban álló legénység részére, mely összeg hazafias rendeltetésének átadott és ezennel nyugtáztatik, a legszívesebben köszönetét fejezi ki az abban részesült katonák nevében és megkeressem sziveskedjék ezen köszönetet becses lapjában a hazafias ajándékozónak, megfelelő módon tudomásukra juttatni.

— Sikasztó táborkok. *Londonból* jelentik: *Newyorkból* táviratozzák, hogy az ügyészség a fogató parancsot adott ki *Sickel táborkok* ellen, akire az a gyanu háramlik, hogy közpénzeket sikasztott el. Mikor a táborkok megtudta, hogy le akarják tartóztatni, eltorlaszolta magát az ötödik Avenun levő lakásán, senkit se bocsájtott be és azzal fenyegetőzött, hogy aki hozzá közeledik, lelövi. Cselédjeit felfegyverezte, azokat az ablakba állította lövésre készen. — Elősegít jöveleve vitetett a lakására, úgy, hogy kiéheztetni nem lehetett. A rendőrség telefonon lépett érintkezésbe vele és megígérte neki, hogy ha megjelenik a kihallgatáson és tisztázza magát, vizsgálati fogságba sem fogják helyezni. De a táborkok hallani sem akart erről és most a lakása körül csendőrök és rendőrök őrködnek és háza ostromállapotban van.

— A meztelen kapitány. *Budapestről* jelentik: Ma este tíz órakor az Omnia-mozgóban izgalmas és pikáns jelenet játszódott le. Tíz óra felé belépett a mozgóba egy közös hadseregbeli kapitány és elég zajosan helyet foglalt. A sapkáját fején tartotta, előadás közben igen hangos megjegyzéseket tett, úgy, hogy szomszédjai már mozgólógni kezdtek. Midőn egy képeket vege volt és világság lett a helyiségben, a tiszt felugrott helyéről, ledobta köpenyét és a közönség férfi tagjainak nagy csudiumára a hölgyeknek ijedeimére látható volt, hogy a *tiszt egész meztelen, csak uszónadrág van rajta*. A jelenlevő rendőrtiszt odasietett, a tiszt azonban izgatottan hadonászni kezdett, majd táncolt a teremben. A rendőrtiszt a mentőkért telefonált s miután kiderült, hogy a kapitány örült, bevitték a helyőrségi kórházba, ahol megállapították, hogy a szerencsétlen *Neményi Kont* 23-ik gyalogezredbeli százados. A megfigyelő osztályon helyezték el.

— Auto baleset. *Bécsből* jelentik: Ma délután *Neumayer dr.* volt polgármester neje a Belvárosban vásárlásokat tett s amint az üzletből kilépett, *egy automobil elkapta és félrelökte*. Az éltés urinó elájult, elnyult a kövezeten és úgy kellett elszállítani a lakására. Agyrázkódást szenvedett és jobb kulcsontja törött el. Orvosi az állapotát súlyosnak tartják.

— A Polgári Takarékpénztár adományai. Az Aradi Polgári Takarékpénztár a közgyűlés által megszavazott összegből a következő egyesületeknek és intézményeknek juttatott adományt: Aradi tanító tanács segélyalapja, Kereskedelmi akadémia segélyegylet, 48-as honvédegyelet, Kereskedők köre, Aradi és vidéki tanítóegylet, Aradi tornaegylet, *Chewra Kadischa*, Aradi zsidó koma egyelet, Aradi vöröskereszt egyelet, Polgári leányiskola segélyegylete, Aradmegyei jegyzők, Magyar nyelvterjesztő és betegsegélyző egyelet, Kossuth Lajos betegsegélyző egyelet, Izraelita jótékony egyelet, Tanítóképződei segélyegylet, Kv. ref. hitközség, Izraelita kiházasító egyelet, Polgári jótékony egyelet, Népkönyha, Gimnázium és reáliskola segélyegylet, Iparos rokkantalap, Polgári jótékony nőegylet, Izraelita jótékony nőegylet, Szegény tanulók segélyegylet, Fa- és fémipar szakiskola ösztöndíj, Országos szinészegylet nyugdíjalap, Ág. ev. szegénytanulók segélyalap, Ág. ev. orgonaalap, Ségai iskolai szegénytanulók napközi otthona, Fehérkereszt egyelet, Kossuth utcai napközi otthon, Aradi első iparosok betegsegélyző és temetkezési egylete, Aradi polgári betegsegélyző és temetkezési egyelet, Önkéntes tűzoltó kör, Aradi állatvédő egyesület, Munkás rokkant nyugdíj egyelet aradi fiókja, Szentpétertéri iskola otthon, Aradi újságírók segítő egyesülete, Illés utcai napközi otthon, Rendőrségi és tűzérési nyugdíj egyelet, Eleki szegény menház, Képzőművészeti társulat, Rabsegélyző egyelet, Aradi filharmonikus egyesület, Aradi siketnéma iskola, Aradi atletikai klub, Aradi Toldi atletikai klub, Fűrj utcai iskola napközi munkaterme, Aradi Újtelepi iskola napközi otthona, Aradi foto klub, Szeregyházi dióllói állami népiskola, Aradi turista egyesület, Orsz. vas és fémnyugdíj aradi fiókja, Első aradi temetkezési és betegsegélyző egyelet, Aradi általános munkás betegsegélyző egyelet, Aradi építőiparosok szövetkezete, Aradi magánuszitviselek egyesülete, Országos magyar iskola egyelet aradi fiókja, Waggonyári dalkör, Gizellautcai iskola napközi otthon, Csutora utcai iskola napközi otthon, Arad szab. kir. város árva háza, Aradi gyermekórház, Országos ügyvédi nyugdíjintézet, Aradi anyai iskola napközi otthon, Aradi zenekedvelők egyesülete, Erzebetvárosi testvériség agghonvédek segélyző asztaltársaság, Aradi máv. dalegyelet, Aradi borbély és fodrász egyelet, Aradi postaalkalmazottak önszegélyző pénztára, Aradi bajos egyelet, Kölcsey-egyesület, Aradi cseléd otthon, Gájkülvárosi iskola napközi otthon, Boncafalvai államilag segélyezett községi iskola, Aradi fa- és fémipari szakiskola *Nesnera Aladár*-alap, Tuberkulózis elleni küzdelem aradi egyesülete, Aradi munkástelep közművelődési egyesülete, Aradi hivataloszolgák jótékony célú asztaltársasága, Erzébet városi községi elemi fiúiskola napközi otthon, Aradi m. kir. állami felső leányiskola, III-ik kerületi polgári kör.

— Az aradi fogorvosok. (Panaszos levél.) *Igen tisztelt Szerkesztő Ur!* Nehány nap óta több aradi lapban a következő hirdetés olvasható: *Orvosi hírek*. Novák Rudolf fogorvos külföldi tanulmányutjáról haza érkezett s rendeléseit a mai nappal ismét megkezdte. Ebben a hirdetésben nem az a megbotránkoztató, hogy Novák Rudolf külföldi tanulmányutjáról megérkezett, hanem az, hogy orvosi címet használ. Orvosi cím, legyen az fogorvos, csakis gimnáziumi érettségét és 6 évi orvosi egyetemet végzett egyetemet illet meg, nem pedig fogtechnikusokat, akik nem egyebek iparosoknál s képesítésükhöz elégséges 1-2 elemi osztály, vagy pedig ez sem. Sajnos mi nálunk a publikum nagy része máig sem tudja, mi a különbség fogorvos és fogtechnikus között s innen van az, hogy a fogorvost összetévesztik a fogtechnikussal s az utóbbit is orvosi címmel ruhazzák fel miután az újságokban így olvasták. Nem tudom mit szólnának, — egy két példával éljek, — ha x-y kőmives egyszerűen hirdapok útján magát nagy hangon hirdetik, vagy pedig holmi irnokocskák ügyvednek hirdetének magat. Publikum mindegy akad, a ki a nagy hangú reklám szóra hallgat s az ilyen hirdetésekre lépve megy. — Hirdesse magát az a fogtechnikus vagy kőmives öt megillető cím alatt s ne iparkodjék a becsületes publikumot félre vezetni. Maradjon ki ki annak a mi, s ne iparkodjék senki több lenni, mint a mi, mert így könnyen megtörténhetik az, hogy a suszterből is laborvos lesz, vagy a szemüvegesből szemorvos, miután az egyik fájós lábakra cipőket készít, a másik pedig miután beteg szemekre szemüvegeket árul. Az a lap, a mely a hirdetést felveszi úgy hirdeti, mint a hogy a hirdetést az illető egyentől kapja s nincs módjában s nem kötelessége x y diplomája után kutatni. Az ilyen cím bitorlókat szigorúan kellene megbüntetni, mint a hogy ezt külföldön teszik. A hatóságoknak kötelessége volna az ilyenekre vigyázni. Kiváló tisztelettel dr. *Tamasdán* egyetemes orvos, fogorvos.

— Elmebajos asszony. Az aradi rendőrség elé ma egy összetöprődött vén anyóka került, akit csavargás miatt már többször kitiltottak Aradról s akit a rendőrök ma Gájban találtak. Ezzel azelőtt még jó módban élt *Köpe* Zeuzsanna, ágysí asszony, de testvéreivel való viszálykodása, valamint szűkebb családi életében előfordult nagy megrázkódtatások teljesen tönkretették s elméjében is megzavarták. A rendőrök ma Gájban találták teljesen lerongyolódva, elszállva a szánalomraméltó öreg asszonyt. Behozták a rendőrségre, ahol kihallgatásakor a következő zavaros feleleteket adta. Arra a kérdésre, hogy hány éves, így válaszolt az öreg asszony:

— Huszonhat.

— Hát Aradra miért jött vissza, tudja, hogy ki van tiltva innen?

— Vissza kellett jönnöm, mert menyasszonya vagyok egy aradi ügyvédnek és holnapután lesz az esküvőnk. Visszament volna a parti, ha nem jövök be.

— Miből él maga?

— Nővérem, aki Pesten lakik, milliomos; ő küld nekem minden hónap elsején ötezer koronát, ebből csak megélek valahogy.

— Hát akkor miért koldul?

— Nem a magam számára, hanem Jézusnak koldulok.

Mintán a rendőrségen látták, hogy a szegény asszony elméjében teljesen megzavart, nem itélték el, hanem egyelőre elhelyezik a rendőrség fogdájában, azután majd eltoloncolják illetőségi helyére.

— Adomány a hat gyermekes özvegyeknek. A mai napon folytatolag a következő adományok folytak be: Goldschmiedt Sándorné Arad 10 korona, Többek adománya Borosjenő 10 korona, Pankotai vadásztársaság 12 korona, Kedélyes asztaltársaság Arad 8 korona, Kovács Samu urasszony 8 koronát küldött, mint Szathmáry Etelka urhölgynek átadott esokornál fennmaradt összeget, mit a növendékek között gyűjtött össze, N. N. Pusztairatos 5 korona, N. N. Honcótó 5 korona, Szentpéteri Antalné 4 korona, Fonn Sándorné Kisjenő 3 korona, Krachtusz János tanító Boncafalva 3 koronát küldött e páros kíséretében: „Faj a szívem az ártatlanokért, többet szerettem volna, de sajnós... Az árvák Istene ne hagyja el őket!“ Kabdebó Béláné 2 korona, Kabdebó Antal 2 korona, Sármezey Árpád 2 korona, Kukula György 2 korona és ösv. Jégerné 1 korona, ösv. Moskovicz Jakabné 10 korona. Összesen 75 korona. Az eddig befolyt adományok összege 265 korona.

— Aki a tóba ölte magát. Tegnap dél előtt az aradi városligeti parkot a tó vizének felszínén egy ruhadarabot pillantott meg. Csaklyával nyúlt utána, hogy partra buzza, de rémülettel vette észre, hogy a ruhában emberi test van. A nyomozás megállapította, hogy a kifogott tetem *Silló* János csanádapácai földmives hullája, aki öngyilkosságot követett el. A kabát szobben ugyan is egy díjtalan vasuti utazásra jogosító és névre kiállított utalványt találtak, melyet az aradi gyermekmenhely igazgatósága állított ki. *Silló*, a nála elhelyezett gyermekeket beszálította a menhelybe és miután beadta őket, a városligeti tóba ölte magát.

— Ünnepezt vasuti tisztviselő. *Bedens* Károly báró, a Máv. aradi üzletvezetősége számosztályának főnöke ma ünnepelte nevenapját s ez alkalommal barátai és tisztelői 80 terítéses vacsorára gyűltek össze a vasuti vendéglőben. A banketten részt vett *Pfeiffer* Gyula üzletvezető, akinek indítványára a társaság táviratilag üdvözölte *Dózsa* Zsigmondot, a Máv. budapesti pénzügyi főosztályának újonnan kinevezett vezetőjét.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 27-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született*: Kiss Géza munkásnak Elemer nevű fia. Pataki Sándor kalauznak Mária nevű leánya. Barna Sebő fuvarosnak György nevű fia. Vilcsák Vencel portásnak Irén nevű leánya. Scherfer Vilmos pénztári tisztviselőnek Katalin nevű leánya. Raab Zoltán postatisztnek Anna nevű leánya. Pap Ferenc köntyvesnek Katalin nevű leánya. Szabó János napszámosnak János nevű fia. *Mezhalt*: Hold Anna 12 hónapos leány. Steiner Vilmos 63 éves házaló. Bongyis Jozefa 6 napos leány. Kafka Géza 27 éves lakatos segéd. Grosz Ferenc 64 éves napszámos. Nadas Lajos 4 hónapos fiú. Házasság nem fordult elő.

— Legjobb hegedűhurok és lötlőtollszárak *Kerpel* Izsónál kaphatók.

— Adomány. Goldschmiedt Sándorné (Arad), 5 koronát adományozott Weisz Simonné (gróf Károlyi-utca 8) öreg munkanélküli varrónőnek, a pár hónap óta beteg és a legnagyobb nyomorban van. Az adományokat rendeltetési helyére juttattuk.

— Illatszerek, arckrémek, hölgyporok, kézfinomítók, szappanok, hajfestékek, hajvizek, kölni vizek, szoba illatok, fűgpor, fogpaszták, szárvizek az összes kosmetikai cikkek, fésűk, hajtűk, kefe és háztartási cikkek legolcsóbban *Hegedüs* Gyula cégnél.

— Fizetésképtelen kereskedők egyeztetését és moratorium megszerzését elvállalja „Kereskedelmi Egyeztető“ iroda Arad, Simonyi-utca 9. sz. Telefon szám 828.

— Házasulandók figyelmébe! *Jegygyűrűk*, pompás *brillians* ékszerek és *aranyáruk* egyedül a készítőnél nagyválasztékban legolcsóbban kaphatók. *Waldmann I. ékszerműves, Arad, Szabad-ság-ter 14.* 601

— Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy porszívó gépeim kölcsönzési díja a mai naptól kezdve ugy a kézi hajtású, mint a villanyos egy óra 1 koronába kerül. Tisztelettel *Hegedüs* Gyula porszívó kölcsönzési vállalata.

— Japán disztárgyak lakkaszták, kávé és tea-készletek *Kotányi János paprika lerak-tában* *Robitzek Józsefnél József főherceg-ut 3.*

— Üzleti könyvek, u. m. strazzák, naplók, főkönyvek és irodai szerek *Kerpel* Izsónál olcsón kaphatók.

— Falemezek (Pappe) olcsón kaphatók *Kerpel* Izsó könyvkereskedésében.

— Karácsonyról visszamaradt több száz doboz divatos levélpapír minden elfogadható árban kapható *Kerpelnél*.

— A legmegbízhatóbbak a *Messenger-boyok*. Telefon 816.

VAROS ÉS MEGYE.

Honvéd tüzérség Aradon.

— A honvédelmi miniszter leirata. —

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 27.

Tisza István gróf, Arad nagynevű képviselőjének támogatásával eredményre vezetett a törvényhatóság akciója, melyet azért indított meg, hogy a honvédség reorganizációja alkalmával az újonnan szervezendő csapatok valamelyikét Aradon helyezze el a honvédelmi minisztert, *Varjassy* Lajos polgármester ambícióval és nagy lelkesedéssel foglalkozott ezzel a kérdéssel és többzörösen szeméyesen tárgyalt a minisztériumban, míg végre sikerült az illetékes tényezőket meggyőznie a város igényeinek jogosságáról.

Hazai Simu báró, honvédelmi miniszter a polgármesternek küldött leiratával tudatja, hogy Aradon nem tüzérezredet, hanem csak honvéd lovasztűzér hadosztályt szándékozik elhelyezni, ha a város megfelelő laktanyát épít és a már meglévő honvédségi laktanyákat a létszámemelésnek megfelelően kibővíti. Előbb ez utóbbiak kell megtörténnie és ha a miniszter az erre vonatkozó terveket jóváhagyta, küldi ki majd azt a vegyes bizottságot, mely a tüzérlaktanya ügyét kezdi tárgyalni.

— Mult évi felterjesztésére értesitem, — írja *Hazai* báró — hogy szándékomban van, egy felállítandó honvéd lovas tüzérezredet azon esetben Aradon elhelyezni, ha a város az ezen osztály elhelyezésére szükséges I. osztályu laktanyát felépíti s azt a beszállásos törvények alapján 25 évre biztosítandó területi időtartam mellett rendelkezésre bocsajtja.

Mielőtt a tüzérlaktanya építésére, valamint a gyalogság és lovasság több szükségleteinek építkezéseire vonatkozólag az általános építési tervezetek szerkesztése iránt az 1895. évi XXXIX. t. c. 4. paragrafuszhoz tartozó végrehajtási határozmányok szerint intézkedném, szükségesnek mutatkozik, hogy a gyalogság és a lovasság elhelye-

zési több szükségleteinek elhelyezési módjára nézve, a jelenlegi laktanyák kihasználhatóságának mérlegelésével tervezetek készíttessenek.

A tervezeteknek a polgármester urral való előzetes megbeszélés mellett leendő megszerkesztésére a 2. honvéd kor. parancsnokság már utasítva lett és azok felterjesztése és elfogadása után a fentemlített végrehajtási utasításban jelzett vegyes bizottság összehívása iránt a törvényhatóságot felhívni fogom.

A tüzér divízió, mely hat ágyus egy ütögből áll, a Hungaria textil-gyár mellett kap laktanyát. A gyár munkásházak céljára megakartá venni ezt a telket, de a város közgyűlése még nem döntött, mert a tüzérség idehelyezéséről tette függővé elhatározását. A polgármester átirta a tanácshoz és felszólítja, hogy a változott helyzetnek megfelelően intézkedjék a telekről.

A Baros-parki kioszk. Többzörös eredménytelen árlejtés után végre jelentkezett reflektáns a városi kioszokra. De most egyszerre kettő is. Egy művész és egy vendéglős és a gazdasági szék, amely ma foglalkozott az ajánlatokkal, egyiket sem akarná elszalasztani, úgy szeretné, ha a művészet és a korszama egy fedél alatt megférnének. *Albert* Andor szobrász kéri, hogy a Kossuth-kut szobrásmunkáit a most üresen álló épületben elkészíthesse, *Fücsök* Oszkár pedig vendéglőt akar berendezni ugyanott és első évben 400, a jövőben pedig 900 korona bért ajánl. A gazdasági szék mindkét jelentkezőnek kérését ki akarja elégiteni és azt javasolja, hogy a tanács keresse meg a módját, miként lehetne a művész ateliét az étterem mellett berendezni.

A kulturpalota javítása. A város építészeti bizottsága ma Lócs Rezső gazdasági tanácsnok vezetésével a kulturpalotához kiszállott, mert arról értesült, hogy a főbejárat előtt felállított egyik oszlopnak ugynevezett szelete megrepedt. Ezeket az oszlopokat tudniillik nem egy tömbből faragták, hanem 35—40 centiméter széles hengerekből vannak összeállítva és egy-egy ilyen szelet között három milliméteres ólom lemez van elhelyezve. A bizottság megállapította, hogy az oszlop rész eltávolítására jelenleg nincsen semmi szükség, mert az teljesen ellentálló. Minthogy azonban, az nem tűnt ki, hogy *Meirovitz* Emil kőfaragó, vagy pedig *Kotsis* Lajos építész hibájából történt-e a repedés, illetve a rossz elhelyezés, a bizottság azt javasolja a közgyűlésnek, hogy mindakét vállalkozó jótállási határidejét két esztendővel hosszabbítsa meg.

MULATSÁGOK.

(=) A katolikus-kör tea-délutánja. Nagyszámu és előkelő közönség vett részt vasárnap délután a katolikus-kör második tea-délutánján. A műsor kellemes és változatos élvezetben részesítette a közönséget. *Farkas* Mariiska művészi készültségre valló zongoraszámára, *Horváth* Ilus kedvesen és ügyesen előadott prólógja után *Weichert* Auróra zongorakíséretével *Fetter* Irénke énekelt három dalit biztos fellépéssel és nagy hatással. A „*Cilike* völgyéneke“ című vígjátékban különösen *Licsmann* Margit tűnt ki kedves játékával s a többi szereplők, *Dózsa* Magda, *Prolich* Gizi, *Tóth* Mariiska, *Prekupás* Lujza és *Balta* Margit is kivettek részüket a sikerből. *Karhanek* Ferenc, *Kockhart* Isván, *Kell* Rezső és *Müttelmüller* József nagy tetszéssel kísért vonósnyegese után „A megbabonázott vendégszoba“ című németből átdolgozott bohózat volt a műsor utolsó száma, amelyben *Horváth* Gizi és *Ferenczy* Ilonka mint megszállottan hasonló vendégek, *Sztrojny* Margit egy tanárnő, *Schwefler* Ilonka egy ügytörő felette hálás szerepében, *Vasóczy* Ilonka mint vendéglősné s *Kohányi* Zelma egy szobalány szerepében egyformán hozzájárultak a nagy derűtséget kiváltó sikerhez. Az előadás után teazás, majd ánc következett, amely éjféltálig tartott. A megjelent hölgyek közül a következők neveit sikerült a rendezőségnek feljegyezni: *Pfeiffer* Gyuláné, *Gyulányi* Rezsóné, dr. *Múlek* Lajosné, báró *Lamboy* Miksáné, *Marosi* Kalmánné, gróf *Buttler* Éva, *Szablóczky* Jánosné, *Prekupás* Illésné, *Olga* és *Lujza*, *Tóth* Mariiska, *Tomastyk*

Jánosné, Hamar Mihályné, Boros Jusztin, Junga Józsefné, ifj. Reicher Károlyné, Prolich Istvánné, Bihari Jenőné, Ilonka és Erzsé, Szende Margit, Zászló Mózsné, Katica és Birike, Láng Jánosné, Tóth Pálné, Böske, Ilonka és Mariska, dr. Papp Gyuláné, Fülöpp Endréné és Irmuska, Weber Ágostonné, Hónig Frigyesné, Lenke és Toncsi, Balta Kálmánné, Ecker Gyuláné és Erzsike, öz. Kosztolányi Imréné, Licsmann Mariska, Margit és Böske, Dengl Rezsóné és Vilma, Beleznay Jánosné, Gorón Jánosné, Jeney Lászlóné és Lujza, Buba Alajosné, Kiss Lajosné és Stefi, Schmidt Rózsi, öz. Kövér Lajosné, Prohászka Lászlóné, Sztrójny Lajosné és Margit, Kolbauer Ferencné, Natland Matild, dr. Bozóky Mátyásné, dr. Schmidt Jánosné, Soltész Gérané, Zih Józsefné, Jakabffy Zoltánné, Verzár Hermin, Grusz Ilonka, Reinheimer Gyuláné, Darányi Jánosné, Kopp Erzsé, öz. Drescher Alajosné, Kádas Aranka, öz. Ferenczy Jánosné, dr. Borsos Béláné és Nusi, Schill Józsefné, Wittmann Irén, Kövér Piroška, Bálint Imréné, dr. Holz Antalné, Gammer Lipótné és Irén, Kovácsics Gizella, öz. Hemmen Jánosné, Rózsa Gérané, Vanicsek Ferencné, öz. Denifleé és Kató, Farkas Ernőné és Klotild, Najmányi Béláné és Margit, Schelly Mátyásné, Mariska és Hajnalka, Reiter Józsefné, Farkas Mariska, Szathmáry Istvánné, Irénke és Etelka, Kaletzky Vilma, Verzár Mártonné, Zoltay Mátyásné, Katona Béláné, Ziegler Jolánka, Antalfy Gizi, Haberer Lajosné, Szakács nővérek, Riemer Janka, Haberer Mariska, Remetei Károlyné, Rudnai Istvánné és Lujza, Török Irénke és Loli, Schennen Lujza, Winkler Józsefné, Szcepkovszky Teofilné, Török Béláné, Fetter Gérané és Irénke, Klein Józsefné és Maca, Martonosi Béláné, öz. Schweffer Edéné, Amália és Gizi, Szilárd Terike, Martens Cézárné és Lujza, Perzsa Péterné, Perzsa Margit és Toncsi, Wagner Józsefné, Pichler Nusika, Drescher Gizella, Zikó Jánosné és Lenke, Körösi Katica és Micike, öz. Vagács Ágostonné, Gombóczi Nelli, Leitner Lajosné és Margit, öz. Kovácsics Józsefné, Nagy Jánosné, Anzole Mátjáné, Vasócsy Károlyné és Ilonka, Gersy Józsefné, Hebs Margit, Kállay Dalma, Német Zsigmondné, Kállay Gyuláné, Kéry Sándorné, Bánffy Miklósné, Weichart Auróra, Boros Iránné, öz. Knoblauch Antalné, Horváth Janka, Antal Benőné, Müttermüller Józsefné, Csáklány Sándorné, Scheffer Böske, Herzog Györgyné és Ella, Korger Károlyné, Andor Béláné, Meisztrovits Jánosné és Nelli, Tóth Vali és Irén, Székely Károlyné, Hoffmann Antalné, Irma és Böske, Wanicsek Ferencné, Thonasz Emma, Révay Kálmánné, Réty Sári, Nagy Aranka, Tóth Frigyesné, Drummer Ferencné és Juliska, Vertán Istvánné, öz. Dank Ferencné, öz. Boros Béráné, Emma és Zelma, Erdős Pálné, Dürer Gusztó, öz. Bodrogi Károlyné, Lészai Sándorné, Karhanek Ferencné, Fritz Ferencné, öz. Pareán Jánosné, Buzaki Gyuláné, öz. Somogyi Jánosné, öz. Korber Béláné, Wanicsek Ferencné, Sztankovits Miklósné, Kovács Ferencné, Korn Borbála, Oszwald Ferencné, öz. Dörssel Lajosné, Lux Ubaldné, Lux Hugóné, Mendlik Béláné, Shultz Károlyné, Gerdanovits Györgyné, Gantner Jánosné, Csenkei Károlyné, Pollák Antalné, Andor Béláné, Korger Károlyné, Horn Mariska, Korber Vilma, Drössel Gizella, Junkert Margit és Zelma, Schultz Babi.

(=) A snasszbál rendezése ma kezdte meg a meghívók szétküldését. Azok, akik még megbi-vóra igényt tartanak, jelentsék be szándékukat Priegl Irénke elnökönél, vagy Köpf Kálmán dr. főrendezőnél. A február elején megtartandó bál előkészületei már nagyban folynak a minden jel arra mutat, hogy a szezon legsikerültebb mulatsága lesz a snasszbál. A műsornak kiemelkedő slágere lesz az Apacsok című jelenet, melynek keretén belül Steiner Manci és Rónsi Endre egészen új táncot mutatnak be. A hangulatos kis darabot Horovitz Gusztáv írta, aki egyúttal a konferanszié szerepét fogja betölteni. Az összes tánczámokat Benkőné tanította be, akinek szakavatottságát az aradi közönség már régen ismeri és méltányolja.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, január 27

Kézzáru.

Változatlan.

Határidő.

	Déli szarlat	2 órai szarlat
Buza 1912. áprilisra	11 75—11 76	11 75—11 76
Buza 1913. októberre	12 19—12 20	12 19—12 20
Rosa 1913. áprilisra	0 15—10 16	10 15—10 16
Rosa 1913. októberre	9 70—9 71	9 75—9 78
Tengeri 1913. májusra	7 67—7 68	7 67—7 68
Zab 1912. áprilisra	10 69—10 70	10 68—10 69
Zab 1913. októberre	8 87—8 88	8 86—8 87

Az árak 50 kilónként számítva

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1913. január hó 28-án:

B) Bérlet.

B) Bérlet.

É v a.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Willner és Bodanszky. Fordította Gábor Andor. Zenéjét szerzette: Lehár Ferenc. Karnagy: Tilger Árpád. Rendező: Polgár S.

SZEMÉLYEK:

Flaubert	Huszár K.	Éva	Kállay Jolán.
Millefleur	Győző A.	Mathieau	Olaez Gy.
Paquerette	Sz. Rontay B.	Voissin	Szabó Lajos.
Laruse	Herold Ede.	Prünelles	Hajdútska L.

Kezdete este 7/8 órakor.

NYILTTÉR.*

FELNŐTTEKNEK IS KITÜNŐ.

Valamely erő-ító szer használata gyakran szükségesnek mutatkozik nemcsak gyermekeknek, hanem felnőtteknek is és pedig úgy a nők, mint férfiak részére minden korban. A múlt századok óta ismert és híressé vált Scott féle Emulsió ilyen minőségben mindig kitérően bevált, akár veseszületett gyengeségről, akár valamely betegség utáni elerőtlenedésről van szó. Már aránylag rövid használata után látható a Scott féle Emulsió hatása. Észrevehető az étvágy gyarapodása és különösen javul az étvágy is. Ennek folytán az általános erőgyarapodás gyorsan halad és új életkedv támad. A Scott féle Emulsió oly kellemes és jóízű, hogy felnőtteknek sem esik nehezükre, azt hosszabb időn át szedni és jól elviselni.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű levelet küld Scott és Bowne, G.m.b.H. címre Wien, VII, akkor egy gyógytár utján próbaadagot küldünk.

Aspirin

(a közismert fájdalomcsillapító szer)

Mint hogy az Aspirin helyett sokszor pótszereket adnak, sziveskedjék Aspirint csak,

Aspirin-Tabletta

formában az alábbi rajznak megfelelő eredeti csomagolásban (1 üveg-cső 20 félgrammos tablettával ára K. 1,20) vásárolni. Minden tablettán rajta van az Aspirin szó.

9341

INFORMÁCIÓK,

inkassók, kétes követelések megváltása, tranzakciók, fizetésektelen cégek szanalása, egyezségek finanszírozása, moratóriumok kieszközölése és megállapodások létesítése a hitelezők meglátogatása kapcsán.

LLOYD HITELVÉDŐ EGYESÜLET

Budapest, Andrassy-ut 24. Telefon 177-45., 42-43., 119-11. Sürgőny cím Lloydibus.

Közbenjárók díjaztatnak.

Mélyen tisztelt háziasszony!

Kisbecskereki „TERÉZIA” lisztből tézstaneműi pompásan sikerülnek

Bevásárlásnál tessék a védjegyre ügyelni!

827

Képviselő:

Dávid József ur
Arad. Telefon 943.

Diamant Ferencz

villamos világítás, telefon-csengő berendező, csillár- és izzótetek raktára 8161

Deák Ferenc-u. 7.

Telefon 595. szám.

Nyomtatványok

izléses és esztétikus kivitelben készülnek

Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

TELEFON 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő
ARAD Batthyány-u. 11.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szíves tudomására hozni, hogy az évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtiszta **dus gyökérzetű bor és csemegefaja**

szőlőoltvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

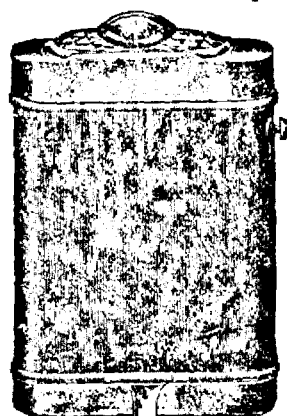
WINKLER JÓZSEF ARAD, BATTHYÁNY-UTCA 11. 571

Villanyos zseblámpa

mindig friss töltséssel.

Villanyberendezések, villanycsillárok.

Dinamó gépek, villanymotorok olcsón kaphatók

Kalmár Józsefnél
Arad, Salacz-utca 9. sz., 1681

Képviselve Aradon
SZEMZŐ ÁRMIN
áruügynöksége által.
Telefon 592. szám.

Az ingatlan forgalmi és Parcellázobank r. t. Arad Petőfi-utca 1. szám. (Telefon 861.) áruba bocsátja az Arad város határában lévő

homok dülő

1. sz. (volt Ludvig-féle) 105 kis holdas ingatlanát. Igen előnyös fizetési feltételekkel. A tanya 32 kis hold földel egy tagban, a többi 5 kis holdas parcellákban 11-7717

adatik el!

1913-6. V. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a kisjenői kir. járásbíró ság 1912. Sp. 183a. sz. végzése következtében dr. Szkalak Gyula ügyvéd által képviselt Döme István javára 1540 kor. és jár. erejéig 1912. évi december hó 21-én fogatósított kielégítési végrehajtás utján le és felül foglalt és 2250 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, tehenek, buza és tengeri nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbíró ság 1912. évi V. 1. sz. végzése folytán 1540 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi október hó 1. napjától járó 5% kamattal, 1/3% váltódíjjal és eddig összesen 260 kor. 40 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Szapárylig-ten leendő megtartására 1913 évi február hó 8. napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kisjenő, 1913. évi január hó 24-én.

Balassa

kir. bír. végrehajtó

708

Legolcsóbb és legjobb cipő beszerzési forrás Aradon, Boros Béni-tér 9. szám.

A n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlom saját készítményű kész

férfi-, női- és gyermek-cipő raktáromat, hol állandóan dus választékot tartok mindennemű legdivatosabb és legtartósabb cipőkből legolcsóbb árakban. Megrendelések gyorsan és pontosan elkészíttetnek. 5041

Teljes tisztelettel

Czernóczky Imre,
url- és női cipész.

Egész vég vásznak most 13 K

Egész vég kanavász 13 50 K

**A rossz gazdasági viszonyok miatt
Üzletemet, az egész raktárt
leszállított árban eladom.**

Taft selyem minden színben most K 1.50 fekete is. Remek szép szövetek, selymek, delének. Csipkék, szallagok, rövidárúk és ruhadiszek minden elfogadható árban. Szőnyeg, függöny, ágyterítők. Maradékok külön osztályban. Női confectio tavaszi felöltők **már 10 koronától kezdve.** Kérem a kirakatokat megtekinteni. — Berendezés, portálé, asztalok, sok ajtó, ablak és pultok eladók.

HOFFMANN SÁNDOR
ARAD, színházépület.

501

Tennis flanellek most 35 fillér.

Maradékok félárban.

Csipke maradékok.

Szőnyeg maradékok.

Mosó maradékok.

Vászon maradékok.

Nikalmi vétel és eladások ékszertárgyakban

arany és ezüsttárgyakban, Arad
legnagyobb óra- és ékszertárgy-
Deusch Izidor

Óra- és ékszertárgyak

Mestre János-utca, Minerva-palota

Zálogcédlék

arany és ezüsttárgyak, gyémánt
és briliáns tárgyak a legmag-
sabb árban megvételre vagy
más tárgyakra átcsereállításra
Telefon 478. Telefon 484

4485—1912. tkv. sz.

Árverési hirdetmény és feltételek

A nagyhalmágyi kir. járásbíró-
ság, mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy Leuka Petru és
Leuka Juon irtásfalu lakosok
végrehajthatóknak Bok Nikoláé I.
Petru irtásfalu lakos végrehajtást
szenvető ellen 229 kor. 19 fillér
tőke ennek 1912. évi június hó
14. napjától járó 5% kamattal, 67
korona eddigi és ezután megápi-
tott árverés kérésű költségek köve-
telés iránti végrehajtást ügyében
az árverést elrendelte, melyek foly-
tán a nagyhalmágyi kir. járásbíró-
ság kerületében fekvő és az irtás-
falu 6 sz. telekjökövben A. I. 1.,
3., 5-12, 14., 18. soroz. ingatlanok
777 korona kikiáltási árban
az 1913. évi február hó 17. nap-
jának d. e. 9 órájkor irtásfalu
közsegházában megtartandó nyil-
vános árverés alá fog kerülni az
alábbi feltételek mellett:

1. Az ingatlanok a kikiáltási
árnak az 1908. évi XLI. t. c.
26. §-ában megjelölt hányadán alul
el nem adhatók és vevő a bánat-
pénzt az 1908. évi XLI. t. c. 25.
§-a értelmében kiegészíteni köteles.
2. Az árverési kívánók tar-
toznak az ingatlan becsárának 10
%-át vagyis 77 korona 70 fillért
készpénzben, vagy az 1881. évi no-
vember hó 1-én 3333. sz. a. kelt
igazságügyminiszteri rendelet 8.
§-ában megjelölt óvadékképes ér-
tékpapirokban a kiküldött kezé-
hez letenni, vagy az 1881. évi
LX. t. c. 170. §-a értelmében a
bánatpénznek a bíróságnál tör-
tént előleges elhelyezéséről kiállí-
tott elismervényt átszolgáltatni.
3. Vevő köteles a vételárát 8
egyenlő részletben és pedig az
első az árverés jogerőre emel-
kedésétől számított 15 nap
alatt, a másodikat ugyanezen nap-
tól számított 80 nap alatt, a

harmadikat ugyanezen naptól szá-
mitandó 45 nap alatt, minden
egy részlet után az árverés
napjától számított 5 százalékos
kamatokkal együtt szabályszerű
letéti kérvény kapcsán az 1881.
évi december hó 6-ik napján 39425.
I. M. sz. alatt kelt rendeletben
előírt módon a körösökényi kir.
adóhivatalnál mint bírói letétpénz-
tárnál befizetni. — A bánatpénz
az utolsó részletben lesz beszámítva.
Vevő köteles az árverés napjától
számított esedékes adókat és
átruházási illetékeket viselni és az
épületeket tüzkár ellen biztosítani.

Az árverési hirdetmény és fel-
tételek többi pontjait a hivatalos
órák alatt a kir. járásbíróság te-
lekkönyvi hatóságnál és irtásfalu,
Páfrányos, Halmágygöros, Magu-
licsa, Vidra községek előljárásgai-
nál megtekinthetik.

A kir. járásbíróság, mint te-
lekkönyvi hatóság.

Nagyhalmágy, 1912. évi novem-
ber hó 25. napján.

709 Gálffy, s. k.
kir. járásbíró.

6740—1912. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat

A kisjenői kir. járásbíró-
ság, mint tkvi hatóság közhírré teszi,
hogy Sugar Armin végrehajthatóknak
Rideg Pálné sz. Adám Erzsébet
elleni 653 kor. 23 fillér tőkeköve-
telés és járuléka iránti végrehaj-
tási ügyében az árverést elren-
delt az Erdőhegy községben fekvő
az erdőhegyi 540. sz. tkvben A.
+ I. rendsz. és 53/b. hr-z. alatt
felvett beltelkes házra 800 kor.,
melyt ezennel megállapított kikiál-
tási árban elrendeltetik és hogy a
fentebb megjelölt ingatlanra az 1913
évi március hó 31. napjának délelőtt
9 órája Erdőhegy közsegházánál
megtartandó nyilvános árverésen
megállapított kikiáltási áron alul
is, de ennek kétharmadán alul el-
adatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlan 800 kor becsárá-
nak 10 százalékat bánatpénzül kész-
pénzbe, vagy az 1881. LX. t. c.
42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
mított és az 1881. évi november
hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-
miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapirokban a ki-
küldött kezéhez letenni, avagy az
1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében
a bánatpénznek a bíróságnál eléle-
ges elhelyezéséről kiállított szabá-
lyszerű elismervényt átszolgáltatni,
és vevő köteles a bánatpénzt nyom-
ban a leütéskor a vételár 10%-áig
kiegészíteni.

Kisjenő, 1913. évi január hó 2.
napján.

Kir. járásbíróság, mint tkvi
hatóság.

711 Szalay Dezső dr., s. k.
kir. járásbíró.

A kirakatokban ki-
függőztetett **GOLLA**
táblákról az Olla
levegőt jelzik
Kedvelt minősé-
gek: 1208. sz. tu-
catja 6 korona, 1204
sz. superfinom tu-
catja 8 korona.
Az **GOLLA** több
mint 200 orvos ál-
al legmeghírhá-
tóbbrak van
ajánlva. 1897
Kapható Aradon
Vojtek és Weisz,
Török A. és Tarsa,
Vojtek Kálmán,
Ring Lejca Hoga-
dás Gy. és Róna
Jenő urakkal.

Pathefonok

és Pathe-lampek, a legújabb fel-
vételek, kedvező fizetési feltételek
mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben. 749

AZ ARADI KÖZLÖNY Nagy Képes Naptárát az Aradi Közlöny minden új előfizetője — ha legalább 1/4 évre előfizet — ajándékul kapja.

Gu'cri FÖLDES KELEMEN gyógyszerész

1505

Aradon.

Ajánlja dus raktárát legfinomabb sterilizált kötszerekben
a Magyar gyógyszerkönyv 3-ik kiadásának megfelelő
minőség és csomagolásban. A kötszerek Hartmann és
Kleining hírneves Hohenloei gyárából származnak s azo-
kat a legolcsóbb árakon hozom forgalomba. 1/4 kilós
Bruns vattát 80 fillér, 1/2 kilós Bruns vattát 150 fillér,
Carbol, Dermatol, Jodoform Sterill, sublimat, Xeroform,
gazékat, Calico, Cső, Flanel Fősz, Gummi, Ideál, Isoform,
Jodoform, Mull, Organtin és vászon pólyákat, Bruns,
Carbol, Jód Salicil, Sublimat, Vaschloridos gyapotokat,
Bardleben égési sebkötőket, Bilrot batistot, Catgutot,
Dr. Eisenreich-féle kötő gyapotot, Drain csöveket,
Drüsen-féle jodoform csikokat, Esmarch kendőket, Mose-
tig batistot, Sineket fából és fémből. Varró selymeket,
Orvosi hőmérőket különböző nagyságban és alakban,
szájhőmérőket, Uebe-féle gvértmányok 1.40, 1.60 2
korona 2.50. Pravaz fecskendőket teljesen üvegből (ste-
rilizálhatók) ugyszintén cautchukból és fémből 2.40, és
3 korona, Pravaz fecskendőtüket Leoní huzalokat stb.
Teljesen felszerelt másfél liter irtartalmu Irrigateuröket
2.50 fillér, duplán emairozott 4 és 5 korona. Hygea kötőket
(női havi kötők) 90 fillér, Tricot szövetből 3 korona. Betéte-
ket tucatonként 1.80 fillér. Kitünően felszerelt mentő-
szekrényeket, a ministerium előírásának megfelelőket.

Nem titok többé,

hogy minden hölgy a HAJÓS-féle

Aradi Ibolya-crémet

használja. Az arcbőrt vakító fehérré varázsolja.
Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

420

Ára egy tegelynek 1 kor., Ibolya hölgyper 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD

A legkitünőbb hatásu nyálkaoldó
köhögés és rekedtség elleni szer a
Tussinál cukorka, ára egy nagy do-
boznak 60 fillér és a Tussinál tea
á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél
fogva bárki legszívesebben veszi be.

gyógyszertárában ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

Havasi gyopár II.
Levelét vegye át. 712

Egy szép fiatal
Kisasszony szeretne megismerkedni egy olyan idős uriemberrel, ki őt havonta 50 koronával segélyezné. Leveleket „Havasi Gyopár II.” címre a kiadóba. 674

OKTATÁS.

Február hó elsején
új gépirási, gyorsírási és könyvelési tanfolyam veszi kezdetét legnagyobbított tanhelyiségeimben. — Elsőrendű szakérők vezetése mellett a legjobb eredményt garantálom. Díjtalan állásközvetítés. Telefon 5-18 Ziffer Sándor Andrassy-tér 21. szám. I. emelet. 718

Gyermekek mellé
nevelőnek ajánlkozik teljes ellátásért, Horváth Gyula tanító jelölt. Áll. tanítóképző. 702

Értesítés!
Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy a Ziffer S. féle írógépvállalatot mai napon barátságos uton elváltam és működésemet mint a kereskedelmi magántanfolyam vezetője Pichler Sándor írógépvállalatával kapcsolatosan annak helyiségében Hasszinger-utca 6. szám alatt folytatom. Szakszerű oktatás, gyakorlati alapon, mérlegképes kettős- és egyszerű könyvitelben, gép- és gyorsírás, helyesírás, kereskedelmi számtan, magyar és német keresk. levelezésben. Mérsékelt tandíj. Nappali és esti kurzusok. Díjtalan állásközvetítés. Alkalmos helyiségek és modern írógépek rendelkezésre állanak. Beiratkozások Hasszinger-utca 5. vagy Pichler Sándor papírkereskedésében Szabadság-tér 1. Tisztelettel Engel Mór, keresk. magántanfolyam vezetője. 658

ELLÁTÁS.

Jó hási kosztot
keresek február 1-re „Pubi” jel-
igére. 730

KIADÓ LAKÁS.

Azonnalra kiadó
Lipót-utca 10/a. 2 szoba, konyha, vízvezetékekkel, magányos udvar és kert. Csak ajánlott levélre válaszolok. Özv Gömör Józsefné, Kovászi. 628

Egy 4 szobás nagy lakás
minden mellékhelyiséggel március 1-re kiadó Ferenc-tér 6. 650

Központi melegvízellátásra,
állandó melegvízellátásra, villany- és gázvezetékekkel és porszívó használatra berendezett három szobás lakás kiadó. Bővebet: Telefon 292. sz. 671

Alvácsán

5 évre kiadó üzletnek megfelelő 5 szobás ház. Helyben több iparvállalat, fürdőhely, posta és vasúti állomás. — Bővebet: Bodics tanítónál, Gyüregén. Temesmegye. 678

Lakás

kiadó Neuman-palotában 3 szobás udvari I. emeleten fürdőszobával, továbbá Andrassy-tér 3. sz. alatt II. emeleten 4 szobás lakás kiadó. Bővebet Neuman iroda Széchenyi-utca 678

Lakás

2 szobás udvari február 1-re kiadó Varjassy J. utca 18. sz. alatt 704

Két szobás

csinos utcai lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Családtalan bérlőknek havi 20 koronáért. Arad, Demeter-utca 111/a. 855

Thököly Imre-utca 55. sz.
3 szobás utcai lakás minden hozzátartozóval, üvegezett folyosó, kerttel, vagy anélkül május 1-re kiadó. 717

Szent László-utca 7.
első emeleti modern 3 szoba, fürdő- és előszobából álló uri lakás, május 1-ére kiadó. 728

Boros Bent-tér mellett.
Verbőczy utca 5. sz. alatt 2 szobás utcai modern lakás, május 1-re kiadó. 731

INGATLAN.

132 hold
szántó épületekkel, közel Aradhoz 6 évre bérbeadó és 15 hold kintü ő szőlő Magyarádon olcsón eladó. Bővebet Asbót Gyula Arad, Weitzer J.-u'ca 17. Telefon 847. 698

ALKALMAZÁST KERES.

Mérlegképes könyvelő
azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 617

Házvezetőnek

ajánlkozik egy fiatal özvegy kisasszony csakis magányos urhoz. Választ „Özvegy” jeligére a lap kiadóhivatalába kérek. 733

Február 1-től

tisztességes árva leány kívánkozik idősebb gyermektelen keresztény házaspárhoz, vagy magános nőhöz, hol teljes elátásért és jó bánásmódot a házi teendőket végeznie és fizetést nem igényelne. Lakcímem: Hegyesin Ilonka Szabadság-tér 15 I. emelet. 685

Özvegyképes férfi

pénzbeszedő, vagy ehhez hasonló állást keres. Nógrádi Pál Batthyány-utca 21. 707

ALKALMAZÁST NYER.

Özvegyképes

pénzbeszedő irodaszolga azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok „Nyugdíjképes” jelige alatt a lap kiadó hivatalához intézendők. 716

Kereskedelmi

gyakorlattal bíró, szép kézírással és gépirásban jártas kisasszony február 1-től alkalmazást nyerhet Klein Adolf műszaki és olajnyereskedésében Arad. 729

Jó megjelenésű

fiatalembert utazói állásba alkalmaznak műszak- és olaj-árakban Klein Adolf, Arad. Telefon szám 8-99. 729

ÜZLETEK.

Kávémérés

és kifőzési üzlet betegség miatt, azonnalra vagy február 15-ére átadó. Cim a kiadóhivatalban. 655

Vidéki nagyüzletben

egy jóforgalmu vegyes üzlet, trafik és korlátlan italméréssel házzal együtt eladó. Szíveségből utasítást ad Goldschmidt Mihály-cég, Arad. 715

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Pompás,

enyhe, lugmentes igen finom borotváló szappan darabonként 10 fillér, 3 darab legfinomabb mandola szappan 50 fillér, 8 darab legfinomabb tojás olaj szappan 50 fillér, 8 darab pompás illatu virág szappan 50 fillér 6 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utólérhetetlen finomságu fogkefék darabonként 1 korona és 120, Földes Kelemennél Arad. 1224

Kérjen kelengye-árjegyzéket.

Fehér-kirakatok.

Felhívjuk a n. é. közönség b. figyelmét a mostani kiállított **fehérnemű áruink** megtekintésére. Gondos összeállítás folytán kirakataink látványosság számba mennek. Régi 73 év óta fennálló üzletünk az utóbbi években a FEHÉRNEMŰ OSZTÁLYT a legmagasabb fokra emelte.

A legelőkelőbb gyárosoktól mint **Schroll, Regenhart, Oberleithner** áruiból állandó nagy 690 gyári raktár.

Kész női fehérneműben óriási választék, bármilyen kelengye a raktárról összeállítható, — meglepő nagy választék női ingekben, —

e cikkeket különös olcsó reklám áron árusítjuk. Otthon készítenőkkel kelengyékhez ajánlunk legfinomabb

batist chiffonokat, legújabb batist nausouc minden szélességben. Schweici Jaquard és batist himzésekből állandó nagy raktár. — Ujabb érkezés vászon maradékban. :: :: :: Kérjük kirakataink szives megtekintését.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA.

Kérjen kelengye-árjegyzéket.

Külön kelengye osztály.

Külön kelengye osztály.

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

KÜLÖNFÉLE.

Elvezett

egy karcsatt, több apró gyémántkővel. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül, Radnai-ut 2. szám. 724

Elvezett

egy „Bamberger“ névre hallgató vörös-barna foltu, sárga lábú fekete szakkászörű fiatal kutya. A megtaláló Munkácsy Mihály-u. 6. szám alatt átadéskor 10 korona jutalomban részesül. 732

Automobil garázs

és egy utcai szoba előszobával, mely irodának is alkalmas, kiadó. Szent Péter tér 9. 626

Január 1-én

lépett életbe a keresk. miniszter azon új rendelete, mely szerint a palackokban árusítandó italok mennyiség tartalma a palackokon feltüntetve kell hogy legyen. Ezen célra alkalmas címkék kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 808. szám. 5811

Karácsonyról

visszamaradt ajándéktárgyak, díszlevélpapírok, képeslap-albumok, fadíszítványok festésre és égetésre, imakönyvek, mesés- és ifjúsági könyvek, képek, falnaptárak stb. mélyen leszállított áron kaphatók. Krausz Paulin színházépület. Jó erkölcsű fiú tanulónak felvétetik. 5441

Dianora és János
Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) építési- és díszítő bédogos munkákat legjuttányosabban készít egy helyben, mint vidéken. 8981

Taxameteres
Bér-automobil
Telefonszám
810
3831
Szolgálat: reggel 6 órától éjjeli 12 óráig
Garage: Dóka Ferenc-utca 8. sz.

Délvidéki nagy városban régi, jó hírnevű 700

vendéglő

700 hektol sörfogyasztással, előnyös feltételek mellett

eladó

vagy elsőrangú szakembernek

bérbeadó.

Szükséges tőke 6-8000 korona. Sörgyár nagymérvű támogatása biztosítva. Ajánlatokat „Biztos jólet” jelige alatt

Engel Jenő

hírcetől irodája, TEMESVÁR, Belváros továbbit.

Szakai Arminné

hímző- és fehérnemű üzlete

Arad, Weitzer János-u. 3.

Női, férfi és gyermek kelenygek készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 721

Szines és fehér hímzések, ugyszintén fehérnemű varrások 0 le 3 órában készülnék.

Hímzett mendeira vászon zsebkendők nagy választékban 1-60 fillérért kaphatók.

Hímző és fehérneművarró leányok fizetés-sel felvétetnek.

151-1913. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az ujaradi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Crisán Aurél ügyvéd által képviselt Petkov Csédáné nagyfalui lakos végrehajthatónak, Petkov Cséda nagyfalui lakos végrehajtást szenvedett elleni 90 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében I. a nagyfalui 384. számú tkv.-ben A. I. 1. sorsz. 386-387. hrsz. alatt kisk. Petkov Cséda nevében álló ingatlan 833 korona és II. a nagyfalui 350. sz.

tkvben A. I. 6-10. sorsz. 780/b/1, 820/b/1, 926/b/1, 1005-1006/b/1. és 1517/b/1. hrsz. alatt Petkov Cséda nevében álló ingatlan 1200 korona kikiáltási árban Nagyszécsény községben 1913. évi április hó 9. napján délelőtt 9 órakor bírói végrehajtási árverésen el fog adatni.

Az árverési feltételek ezen telekkönyvi hatóságnál és Nagyszécsény község előljárási hatóságánál tekinthetők meg.

Ujaradon, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál, 1913. évi január hó 11. napján.

Kovácsics, s. k.

718

kir. járásbíró,

Alkalmi vételek és eladása

finom 14 karátos arany-ékszer és pontosan kipróbált zseb- és fali órákban.

Aki olcsón és szolid árut akar venni, úgy saját érdeke az, ha

ZINNER VILMOS

mű-órás és ékszerész

ARAD, Forray-utca,

(gróf Hunyadi-palota) vásárol. Óra és ékszerjavítások 2 évi jótállás mellett.

Tört aranyat- és drága-köveket a legmagasabb árban megveszem, vagy becserélem új ékszerekre. 5707

Aradmegyei Takarékpénztár.

Meghívás.

Az „Aradmegyei Takarékpénztár“

t. részvényesét

a folyó évi február hó 9-én, délelőtt 10 órakor

az intézet helyiségében tartandó

42-ik évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1912. évi mérleg és a felügyelő bizottság jelentésének előterjesztése, a mérleg megállapítása, határozat a nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.

2. Lejáró mandátum folytán:

a) 6 igazgatósági tag megválasztása 3 évre.

b) a felügyelő bizottság elnökének, 2 rendes és 1 póttagjának megválasztása 3 évre.

c) 18 választmányi tag megválasztása 2 évre.

3. Az alapszabályok 97, 160, 164, 173. §-nak módosítása.

4. A t. részvényesek esetleges indítványai.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket f. évi február hó 8-án délután 5 óráig az intézet főpénztáránál, Aradon, vagy fiókpénztárainál Battonyán és Eleken nyugta ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

A mérleg, valamint a nyereség felosztásra vonatkozó igazgatósági javaslat a t. részvényesek által a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében betekinthező.

Arad, 1913. január 24.

Az Aradmegyei Takarékpénztár igazgatósága.